

Daudzveidīgā vērtēšanas sistēma

● Rajona sākumskolu skolotāju kursu «Daudzveidīgā vērtēšana» nodarbības vada Rūta Voceša (stāv attēlā centrā). Foto: M.Rukosujevs

Rajona sākumskolu skolotāji mācās nedēļu garos kursos «Daudzveidīgā vērtēšana», kas notiek Preiļu 1. pamatskolā. Tie šogad ir vienīgie rajonā uz vietas organizētie kursi, kas apmaksāti no valsts budžeta.

Kā informēja rajona izglītības pārvaldes metodiskā kabineta vadītāja Valentīna Karpušenko, līdzekļi kursiem tika piešķirti, lai apmācītu arī apkārtējo Latgales rajonu sākumskolu skolotājus. Atsaucība nebija liela, vēlēšanos piedalīties kursos izteica tikai divas Jēkabpils rajona skolotājas, tāpēc visu grupu varēja nokoārdīt tikai no Preiļu rajona pedagogiem. Pavisam kopā kursos mācās 40 pedagogi.

Kā informēja Izglītības un zinātnes ministrijas Pedagoģu izglītības atbalsta centra daļas vadītāja Rūta Voceša, kura vadīja divu pirmo dienu un noslēguma nodarbības, kursos galvenā vērība pievērsta sākumskolas skolēnu zināšanu novērtēšanai bez atzīmju likšanas.

Rūta Voceša «Novadniekam» teica:

— Ir ļoti daudz diskusiju un pārdomu par to, vai ir vajadzīga bezatzīmju vērtēšanas

sistēma. Tāpēc šajos kursos, strādājot kopīgi ar skolotājiem, gribam padomāt, ko dod jaunā sistēma, kā arī sniegt metodisku palīdzību. Iemācīt, ko skolotājiem darīt, lai skolēniem vecākajās klasēs pārejas posms no bezatzīmju sistēmas uz atzīmēm nebūtu sāpīgs un reizēm pat šokējošs. Kursos runāsim arī par to, kā veicies ar jauno licību aprobēšanu atsevišķās skolās. Kā zināms, līdzšinējās licības bija ļoti sarežģītas un zināšanu novērtēšana licībās — darbietilpīgs process. Jaunās licības būs ērtākas un pārskatāmas. Tās jāievieš jau šogad, sākot ar 1. septembri. Tāpat būs jāievieš arī jauna tipa klases žurnāli. Jauno licību izstrādāšanā ar saviem priekšlikumiem piedalījās visas skolas.

Ko dod bezatzīmju vērtēšanas sistēma? Uz šo jautājumu Rūta Voceša atbildēja, ka ir jādomā nevis par skolotāju ērtībām, bet par bērnu. Skolas gaitas viņi uzsāk ar dažādu sagatavotības pakāpi. Ir jā rūpējas par to, kā ar pirmajām atzīmēm arī tajos bērnos, kas skolā ierodas bez priekšzināšanām, neiznīcināt vēlēšanos strādāt un mācīties. Bezzīmju vērtēšanas sistēma ir ļoti humāna pieeja bērnam centieniem.

Sutru pamatskolas skolotā-

ja Anita Ručevska, kuras darba pieredze ir jau 13 gadi, uzskata, ka bezatzīmju vērtēšanas sistēma ir laba, tikai diemžēl ar to maz iepazīstināti vecāki. Paša sākumā arī skolotāji par to zinājuši samērā maz.

Anita Ručevska teica:

— Mūsu skolā bezatzīmju vērtēšanas sistēma tika ieviesta pirms gadiem trim. Kaut gan vecāki izturas saprotoši un ieinteresēti, uzmanīgi izlasa licības, tomēr jūtams, ka viņi licībās labāk gribētu redzēt atzīmes. Vecāku sapulcēs izskaidrojam par šo sistēmu.

Skolēni nereti pienāk pie manis un jautā: skolotāja, kā es mācos? Vai šodien man izdevās labāk?

Jā, protams, kad bērni nonāk vecākajās klasēs, rodas problēma, jo viņu zināšanas sāk vērtēt desmit ballu sistēmā. Lai šī pāreja būtu vieglāka, jau 4. klasē latviešu valodā un matemātikā viņiem sāk likt atzīmes. Skolēni pie tā nav pieraduši, un sekmības līmenis, ko nosaka ar atzīmēm, strauji kritas.

Šie kursi man ļoti patīk.

Jauka vadītāja, interesanti grupas biedri, var uzziņāt daudz jauna.

Solvītai Aleksejai no Aglonas internātgimnāzijas pieredze jaunāko klašu audzināšanā arī ir pietiekoša — 12 gadi. Par bezatzīmju vērtēšanas sistēmu viņa teica, ka sākumā ir bijis grūti.

— Es pati kādreiz skolā saņēmu atzīmes, tās liku arī saviem audzināmajiem, un iztikt bez atzīmēm likās neierasti, — atzina Solvīta. — Bet tagad tā lieta kļuvusi skaidra, un šādu sistēmu izmantojam piecus gadus. Sākumā visvairāk neizpratnes bija starp vecākiem. Viņi nāca pie manis un pārprasīja, kā mana bērna sekmes varētu izteikt ar atzīmēm? Arī skolēniem pašiem mani garie raksti licībās nelikās interesanti. Mana tagadējā klase pie šīs sistēmas pierada kopš pirmās skolas dienas. Tomēr arī viņiem reizēm liekas neskaidrs, kad licībā rakstīts «labi» vai «izcili», vai arī «vēl jāpiestrādā». Skolēni nāk un pārjautā, cik tas varētu būt, izteicot ar atzīmi.

L.Rancāne

ZIŅAS

Uz Aglonas svētkiem tiek norīkots papildus vilciens

Lai 15. augustā Aglonu varētu apmeklēt pēc iespējas vairāk cilvēku no visas Latvijas, tiek organizēts speciāls dīzeļvilciena sastāvs no Rīgas uz Aglonu (caur Rēzekni), «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē.

No Rīgas vilciens aties naktī no 14. un 15. augustu pulksten 0.02 no Rīgas pasažieru stacijas. Rēzeknē-2 vilciens būs pulksten 4.15, bet Rēzeknē-1 pulksten 4.23. Aglonas stacijā vilciens pienāks pulksten 5.11. Atceļā vilciens no Aglonas stacijas dosies 15. augustā pulksten 14.45, bet Rīgas pasažieru stacijā pienāks pulksten 20.15.

No Aglonas stacijas līdz Aglonai un atpakaļ uz vilciena atiešanas laiku pasažierus nogādās speciāli Jēkabpils autobusu parka autobusi.

Turku pagasta folkloristi koncertēs Anglijā

Pēc Anglijas latviešu uzaicinājuma rīt uz Rovfantas muižu Anglijā izbrauc Līvānu novada Turku pagasta folkloras kopa «Turki». 12. augustā Rovfantas muižā notiks pasākums par godu senlatviešu uguns apsargam Labrencim. Ezera krastā, Lāčplēša eglāja pavēni tiks kurti ugunskuri un pieminētas senču tradīcijas, par kurām pasākumā gādās turcēnieši. Mūsu skanīgos dziedātājus ārzemju latvieši noskatījuši folkloras festivālā «Baltica 2000» un Latgales folkloras dienās Brīvdabas muzejā šī gada 19. maijā. Braucienā organizē Latvijas Pensionāru federācijas Līvānu pensionāru apvienības priekšsēdētāja Veneranda Caune. Ideja par šāda brauciena rīkošanu viņai radusies pirms vairāk nekā gada, kad V.Caune bija sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas priekšsēdētāja Līvānu novada pašvaldībā. Braucienā finansāli atbalsta Līvānu novada Turku pagasta komiteja, Ventpils uzņēmēji Jānis Blaževičs un Uldis Pumpurs, fonds «Tēvzeme» un savienība «Latvijas ceļš».

Iet plašumā kartupeļu lakstu puve

Kartupeļu lakstu puves briesmas joprojām ir aktuālas, tādēļ šobrīd nekavējoties būtu nepieciešama jau ceturtdā lauku apstrāde ar augu aizsardzības līdzekļiem, informē VAAD Latgales reģionālās nodaļas Preiļu rajona speciāliste Jevģēnija Stikāne. Sevišķi nepatīkama situācija ir saimniecībās, kur vispār nav veikta miglošana kartupeļu stādījumos, jo optimālajā variantā apstrāde ir jāveic ar 14 dienu intervālu. Zemnieki sūdzas arī par kaitēkļu, piemēram, kolorado vaboļu uzbrukumiem, ar ko cīnīties ir ļoti grūti, jo kaitēkļi pārvietojas no viena lauka uz otru. Ja kaimiņu laukos aizsardzības pasākumi pret kaitēkļiem netiek pielietoti, tad ar šo problēmu cīnīties ir gandrīz bezcerīgi, atzīst J.Stikāne.

Preiļu 2. vidusskolā jānostiprina zāles griesti

Preiļu 2. vidusskolā paredzēts veikt sporta un aktu zāles griestu nostiprināšanu. Pēc licencētas projektēšanas firmas speciālistu pārbaudes atklājies, ka zāles griestu sijām un konstrukcijām vajadzīgs papildus nostiprinājums, lai garantētu to drošību. Pašlaik top šo darbu projekts. Zāles griestu nostiprināšana tiks veikta augustā un septembrī. Šim nolūkam, kā arī skolas jumta remontam no Preiļu novada domes ir piešķirti 5000 latu.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Pieaug alkohola imports

Alkohola importam ir tendence pieaugt. Šogad tas ievests par 12 procentiem vairāk nekā pērn. 68 procenti no ievestajiem dzērieniem ir dabīgie vīni, tomēr pieaugums īpaši vērojams stiprajiem dzērieniem, piemēram, degvīna īpatsvars šogad palielinājies par 6,5 procentiem pret 2,5 procentiem pērn. Statistīki apliecina, ka vērojama 27,7 procentus liela neatbilstība starp to alkohola daudzumu, kas patiesībā izdzerts šogad Latvijā, un starp to, kad deklarēts.

«Bankas Baltija» klienti nesteidzas pēc kompensācijām

5020 «Bankas Baltija» noguldītāju vēl nav atnākuši pēc savām kompensācijām, lai gan izmaksas turpinās jau divus gadus. No pirmajā kārtā iekļautajiem kreditoriem kompensācijas saņēmuši 94,45 procenti prasītāju. Speciālisti uzskata, ka iemesli tam var būt visdažādākie, iespējams, ka daļa kādreizējo bankas noguldītāju nemaz nezina, ka var saņemt kompensācijas.

Vairāk pērk jaunas automašīnas

1999. gads bija pēdējais, kad Latvijā visvairāk pirkto jauno automašīnu pašā galvā bija VAZ markas autiņi. Pērn un arī šogad pirmajos sešos mēnešos populārākie ir Volkswagen markas automobiļi, otrajā vietā Toyota, tālāk seko Opel, Peugeot, Renault, Mercedes un Mazda. Pārdoto VAZ automašīnu apjoms šajā gadā samazinājies par 58 procentiem. Kopumā no janvāra līdz augustam pārdots par 7,5 procentiem jauno automašīnu vairāk nekā pagājušā gada attiecīgajā laika periodā.

Turpinās skandāls sociāldemokrātu nometnē

15 000 dolāru, ko firmas «Vudisona termināls» vadītāji skaidrā naudā nodevuši sociāldemokrātiem Imantam Burvim un kurus tas it kā esot iebāzis savā kabatā, turpina uzkurināt kaisības sociāldemokrātu vidū. Nu jau presē parādījusies informācija, ka Burvis naudā esot atdevis tagadējā Rīgas mēra Gundara Bojāra draugiem. Taču patiesība ir tāda, ka 1995. gadā pieņemtais partiju finansēšanas likums praktiski nedarbojas, ir tukšs un liekvārdīgs. Netiek ievērotas likuma normas, kas aizliedz finansēt politiskās organizācijas, izmantojot trešo personu starpniecību, ka jebkurai naudai jābūt dokumentālam apstiprinājumam. Politologi apgalvo, ka pašlaik valstī ir ļoti labvēlīga vide partiju melnajām kasēm.

Aizliedz cūkgaļas importu no Polijas

Sakarā ar lielajiem plūdiem Polijā, no šodienas Latvija uz nenoteiktu laiku pārtraukusi cūku un cūkgaļas importu no Polijas. Pārtikas un veterinārais dienests šādu lēmumu pamato ar iespējamajiem dzīvnieku saslimšanas draudiem ar cūku mēri un citām smagām infekcijas slimībām. Pagaidām gan Polijā neviens saslimšanas gadījums nav reģistrēts.

Bērnu skaits sarūk, pedagogi uztraucas

Jaunajā mācību gadā skolas gaitas Latvijā uzsāks ne vairāk kā 27 tūkstoši bērnu, kas ir par pusotru tūkstoti mazāk nekā pērn. Salīdzinot ar 1986. gadu, kritums ir vēl ievērojamāks, jo tad 1. klasē sāka iet vairāk nekā 38 tūkstoši bērnu. Līdz ar skolēnu skaita samazināšanos pieaug konkurence sākumskolas skolotāju vidū. Pirms diviem gadiem valstī bija gandrīz 34 tūkstoši pedagogu, bet pērn jau par tūkstoti mazāk. Skolotāju skaita samazināšanos ietekmē arī mazo skolu likvidācija, jo pašvaldības nespēj rast līdzekļus to sadārdzinātājam izmaksām.

Sagatavoja L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Faks 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

VIEDOKLIS, ZIŅAS

Latvijai nav vajadzīga vispārēja bezatbildība

Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars:

— Pašvaldības nevar sekmiņi pastāvēt un attīstīties bez stabilitātes izjūtas, kuras trūkst pašlaik. Ministra Jāņa Krūmiņa piedāvātais administratīvās reformas variants zināmā mērā ir avantūra. Arvien vairāk kļūst skaidrs, ka, veidojot novadus, pilsētām lauku teritorijas nepieciešamas, lai veiksmīgāk risinātu savas problēmas, piesaistot laukos esošo intelektuālo potenciālu. Kā saka, pilsētām nepieciešamas svaigas asinis.

Jūs man piekritīsiet, ka pēdējo desmit gadu laikā daudzi spējīgi cilvēki ir aizgājuši tur, kur vairāk maksā, kur dzīves apstākļi labāki — pārsvarā tas ir galvaspilsētā vai pat ārzemēs. Tas ir vēl viens pierādījums faktam, ka jebkura reforma no laukiem paņem projām labāko. Tāpēc pavissam utopiskas liekas prognozes, ka līdz ar novadu izveidošanu var būt otrādi. Cilvēks jau nav radīts, lai mūžīgi paciestos. Piecdesmit gadus cilvēkiem solīja, solīja, mudināja tikai paciesties kaut kā mistiska vārdā. Tagad visi ir sapratuši, ka tas ir bezjēdzīgi, tāpēc dara visu, lai dzīvotu šobrīd.

Lūk, divas nozares — medicīna un izglītība. Rajona padomē tika piedāvāts medicīnas attīstības plāns, kurā Vārkavas pagasts bija iedalīts Līvānu zonā. Rīgā jau, protams, vienalga, bet vārkavieši uzskata, ka tas nav nopietni — likt cilvēkiem braukāt uz Līvāniem, kad Preiļi ir daudz kārt izdevīgāki un tuvāki. Kāda var būt runa par izglītoto jauno paaudzi, ja, analizējot dzimstību, skaidri redzam, ka skola Vārkavā var pastāvēt tikai sešus līdz desmit gadus. Ja nemainīsies nostāja un attieksme pret laukiem, drīz te būs brīva telpa.

Ja tāda ir valsts oficiālā politika, tad tā ir jāmaina. Saskaņā zināmas līdzības ar vēsturiskiem notikumiem, par kuriem tagad saka «tas bija genocīds». Vai tad tagad tā nav?..

Mani satrauc pašlaik ap «Latvijas gāzi» un «Latvenergo» notiekošais. Valsts cenšas atbrīvoties no saviem īpašumiem — no ekonomiskā potenciāla, kas varētu nest labumu, ar ko varētu daudzās problēmas atrisināt, iegūstot naudas līdzekļus normālai saimniekošanai gadu desmitiem uz priekšu. Bet šie īpašumi tiek pārdoti, nauda ieskaitīta budžetā un gada laikā

«Ko lūdz trīs pulksteņi,
ja neviens nerāda pareizi?»
J. Laganovskis

«noēsta». Par rītdienu politiķiem laikam ir kaitīgi domāt, viņi ir tādi vienas dienas saimnieki. Sak, amatā pabiju, nopelnīju, bet aiz manis kaut vai ūdens plūdi.

Ir jāmaina attieksme pret savu darbu un pret atbildību, kas jāizjūt, pieņemot lēmumus vienā vai otrā jautājumā. Viena no lietām, kas šajā sakarā noteikti maināma, ir vēlēšanu likums. Pusei no deputātiem ir jābūt tautas tieši ievēlētiem. Tiem jābūt cilvēkiem, kuri reāli atbildēs par saviem lēmumiem. Saeimā to vien redzam, ka viens rāda ar ikšķi uz augšu vai uz leju, bet pārējie balso. Pašlaik, kā saka, ir kolektīvā un partijas atbildība. Bet tas nenozīmē nekādu citu kā vispārējo bezatbildību, kad nav laika domāt par valsts uzplaukumu.

Droši vien visi būs pamanījuši, ka reformas lietās pašlaik pieklusums. Dominē ministra Krūmiņa viedoklis, ko atbalsta arī valdība. Latvijas laukos pašlaik nav spēcīgu politiku, kuri spētu nostāties pretī, balstoties uz dzīves pieredzi un pamatojot ar faktiem. Bet par politiķiem jau neizaug vienā dienā, par politiķiem nevar arī mēneša vai gada laikā izmācīties. Par politiķiem kļūst, krājot dzīves pieredzi.

redzi ilgākā laikā, strādājot ar cilvēkiem un apgūstot zināšanas par ekonomiskajiem, sociālajiem procesiem sabiedrībā.

Vārkavas pagasta deputāti ir nolēmuši nesēdēt un negaidīt, mēs gribam iet kopā ar kaimiņiem, lai rastu optimālu risinājumu, pirms mūs kāds no augšas apvieno. Taču biedē, lūk, kāda lieta. Pat trīs pagasti kopā nevaram savākt reformā noteikto minimālo iedzīvotāju kopskaitu — piecus tūkstošus. No otras puses, līdzko izveidojas novads ar pieciem tūkstošiem iedzīvotāju, tas automātiski nonāk politisko partiju ietekmes sfērā nākamajās vēlēšanās. Atkārtoties kolektīvā? Laukos cilvēki uzmanību veltī nevis partijām, bet konkrētām personībām, novērtē šo cilvēku darbu ar savu balsi vēlēšanās. Balsojot par kādu deputātu kandidātu, viņi dalās ar šo cilvēku savā varā.

Reforma sola lielāku rīcības brīvību, lielākas iespējas novadiem. Taču mums šim procesam vēl jānobriest. Pašlaik valstī diemžēl valda ne sabiedrības, bet patērētāju interese.

Publicēšanai sagatavoja
L.Kirillova

PREIĻU NOVADA DOMĒ

30. jūlijā notikušajās domes sēdē pieņemtie lēmumi. Sākums 58. numurā.

Par izmaiņām Preiļu novada domes 2001. gada budžetā

Ar šī gada 1. jūliju stājas spēkā lēmums, kas paredz piešķirt pirmsskolas izglītības iestādei «Pasaciņa» papildus 1045 latus pedagogo darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātājam iemaksām. Šie līdzekļi nāks no izdevumu neparedzētiem gadījumiem sadaļas.

Par bankrotējušā individuālā uzņēmuma «Agate» nodokļu parādu dzēšanu

Pamatojoties uz Latgales apgabaltiesas 2001. gada 12. aprīļa lēmumu par i.u. «Agate» bankrota procedūras pabeigšanu, deputāti nolēma

dzēst bankrotējušā i.u. «Agate» iedzīvotāju ienākuma nodokļa parādu pašvaldības budžetā par kopējo summu 1385,07 latu apmērā un īpašuma nodokļa parādu pašvaldības budžetā par kopējo summu 6593,57 latu apmērā.

Citi jautājumi

Novada domes deputāti nolēma atteikties no pirm-pirkuma tiesībām uz kādu nekustamo īpašumu Preiļos.

Vienai personai atļauts pārrakstīt dzīvokļa īres līguma tiesības uz sava vārda pēc dzīvokļa parāda nomaksas.

Trijos gadījumos nolēmts atteikties piešķirt dzīvojamo platību, nelabiekārtotu dzīvojamo platību un sociālo dzīvojamo platību sakarā ar to, ka domei nav iespēju palīdzēt pašvaldības iedzīvotājiem.

Nolēmts piešķirt līdzekļus 250 latu apmērā no domes rezerves fonda (Francijas kora delegācijas uzņemšanai) pēc izdevumus attaisnojošu dokumentu iesniegšanas.

3. augustā notika Preiļu novada domes kārtējā sēde.

Par Preiļu novada domes izpilddirektora vietniekiem

Novada domes deputātiem tika piedāvātas Valentīnas Lukaševičas un Staņislava Mūrnieka kandidātūras. Deputāts Pēteris Rožinskis izvirzīja arī Maijas Paegles kandidātūru. Deputātu balsu vairākumu guva iepriekš piedāvātie kandidāti.

Nolēmts par Preiļu novada domes izpilddirektora vietniekiem apstiprināt Valentīnu Lukaševiču un Staņislavu Mūrnieku.

Par Preiļu novada domes siltumapgādes nodaļas direktoru

Sakarā ar to, ka novada domes siltumapgādes nodaļas direktors Arnolds Dalka aiz-

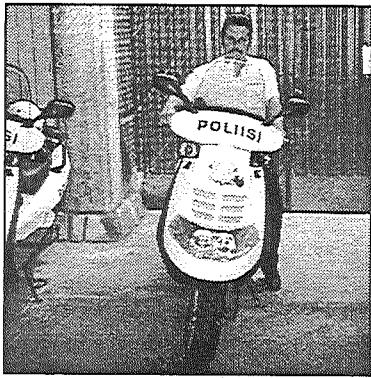
gājis no darba pēc paša vēlēšanās, par jauno Preiļu novada domes siltumapgādes nodaļas direktoru apstiprināts deputāts Vladimirs Haritonovs.

Par izmaiņām bāriņtiesas sastāvā

Sakarā ar to, ka bāriņtiesas sastāvs neatbilst likuma prasībām (bāriņtiesā bez priekšsēdētāja jābūt vēl vismaz diviem locekļiem), deputāti lēma par bāriņtiesas sastāva papildināšanu. Tika izskatīti Aijas Vagales un Annas Ertas iesniegumi. Pamatojoties uz likuma «Par bāriņtiesām un pagasttiesām» 6. pantu un MK noteikumu «Bāriņtiesu un pagasttiesu darbības noteikumi» 3. punktu, novada domes deputāti vienbalsīgi ievēlēja Aiju Vagali un Annu Ertu Preiļu bāriņtiesas sastāvā kā bāriņtiesas locekļus.

Turpinājums sekos.
Publicēšanai sagatavoja
L.Kirillova

TREŠDIENAS INTERVIJA

Pretrunīgākā no visām profesijām. Tevi gan slavē, gan lamā, esi gan labais, gan sliktais varonis, gan apjūsmots, gan kritizēts. Tāds ir policista amats. Šogad pirmo reizi visā Latvijā norisinājās akcija «Labākais rajona policists», kur tieši iedzīvotāju atsauksmes un vēstules noteica katra rajona atsaučīgāko, godprātīgāko un krietnāko policistu. Preiļu rajonā šo titulu ieguva Galēnu iecirkņa vecākais inspektors JĀNIS BROKS.

● Somijā policijai ir augstāks prestižs kā baznīcai, taču tur ir arī lielisks tehniskais nodrošinājums. Somu policisti likumpārkāpējus tvarsta šādos mocīšos.

Rajona labākais policists un viņa ikdiena

— Vai policijā esat sen?

— Būs jau sešpadsmit gadi. Piecus gadus nostrādāju Līvānos, un kopš 1993. gada strādāju Galēnos. Pats esmu šejienietis, dzimis Maltas Trūpos.

— Kas lauku puisī vilināja militārajā jomā?

— Jau no bērnības mani saistīja formas tērps. Bija doma mācīties Daugavpils aviācijas augstskolā, taču nokavēju dokumentu iesniegšanas termiņu un aizgāju dienēt. Pēc armijas iestājos Politehniskajā institūtā, kā toreiz to sauca, taču saņēmu darba piedāvājumu milicijā. Strādāju Preiļos «Apsardzē» līdz radās iespēja divus gadus mācīties Rīgas milicijas skolā, ko beidzu ar sarkano diplomu. Sekoia Minskas augstākā milicijas skola, kur tiku līdz ceturtajam kursam. Nodibināju ģimeni, piedzima bērns un paņēmu akadēmisko atļaujumu. Vēlāk radās izdevība nākt strādāt uz savu dzimto vietu — uz Galēniem.

— Vai viegli policistam saglabāt neitrālas attiecības, strādājot vietā, kur apkārt kaimiņi, radi, paziņas?

— Dzīvojot pagastā un vienlaikus būt policistam — tas liek būt reizē arī diplomātam un psihologam. Ir savādāk, ja tu dzīvo pilsētā, atbrauc, sabaries, «sasodi» vainīgos un aizbrauc. Dzīvojot uz vietas, ir sava specifika. Citu tiešām vajag sabārt, citam atgādināt viņa labās īpašības, lai nokaunas par savu rīcību. Parasti viņi mani saprot, saku, ka tāds ir mans darbs. Kad sirdsapziņa ir tīra gan man, gan otram cilvēkam.

Vieglī tas, protams, nav. Ģimenes skandālu gadījumos vaininieku uzreiz uz Preiļiem nevedu. Pasēžu un parunāju, uzklāus abus laulātos un cenšos kaut kā samierināt. Pēc kāda laika gan viņš saka paldies, gan viņa. Ticu vainīgajam, ja viņš apsola, ka labosies. Tomēr daudreiz nācies arī vilties, jo dotais vārds nav turēts, tad gan mana ticība šim cilvēkam ir zudusi.

— Ģimenes strīdiem «apakšā» taču ir vesels attiecību mudzēklis, kas veidojies gadu gadiem. No policista nereti tiek gaidītas problēmas atrisinājums. Kā tadā situācijā jūtaties?

— Ģimenes strīdos, nezinot apstākļus, tiešām ir ļoti grūti iedziļināties. Parasti cietusi ir sieviete, bieži vien viņa klusē un nevienam nestāsta par to, kas ģimenē notiek. Uzzinu tikai vēlāk, un man tiešām nav skaidrs, vai labāk ir iejaukties, vai ne. Iespējams, sieviete neko nesaka, glābjot ģimeni.

— Vai policista gaitās izveidojas arī pa kādai profesionālai «slimībai»?

— Saka jau, ka šis darbs pierādina tā īsti neticēt cilvēkiem. Tomēr es neesmu sadalījis, ka te ir sliktie, bet te — labie. Netrūkst mums apkārt tādu cilvēku, kam

● Mūsu darbā lielākais prieks ir par tiem brīžiem, kad atrisinās šķietami «tumšas» lietas, un arī tad, kad ne tikai cietušais, bet arī vainīgais atzīst — jūs darāt labu darbu, saka rajona labākais policists Jānis Broks. Foto: M. Rukosujevs

dzīve nav izdevusies. Varbūt ekonomiskie apstākļi ir bēdīgi, ģimenē nav gājis, bet esmu ievērojis, ka tiklīdz šim cilvēkam kādā brīdī paveicas, viņš pilnīgi izmainās uz labo pusi. Būtībā viņš nav slikts, taču stress, nesakārtota sadzīve, bezdarbs, nabadzība dzen arvien dziļāk bezcerībā. Viņš pierod neko nedarīt, necināties.

— Jūs darba jautājumus iedzīvotāji bieži meklē mājās?

— Rajonā starp lauku teritorijām Galēnu pagasts noziedzības ziņā ir viens no smagākajiem. Parasti jau vajadzības gadījumā galēnieši vispirms meklē mani, jo rajona centrs un policijas dežurdaļa ir tālu. Cilvēki zina, ka mani var sazināt vai nu Galēnos vai lauku mājās, un tas ir labi, jo par notikušo uzzinu pirmais un varu operatīvāk reaģēt. Lomos strādā policijas iecirkņa inspektora palīgs, ar kuru darbdienas sākumā sazvānos, lai uzzināju, kas noticis tajā pusē. Parasti «uz rokām» jau ir kāda lieta, kas jārisina — vajadzīgi paskaidrojumi, jāsatiekas ar konkrētiem cilvēkiem. Divreiz nedēļā ir pieņemšanas laiks pagastmājā, mācību gada laikā tiekos arī ar skolēniem, piektdienās cenšos būt policijas pārvaldē Preiļos, kur pārrunājam nedēļas laikā notikušo, padarīto. Divreiz mēnesī ir mācības, trīsreiz mēnesī dežuras operatīvās grupas sastāvā Preiļos. Ikdienas uzdevums ir pārbaudīt policijas uzskaitē esošās personas, nosacīti notiesātos, būtisks ir profilaktiskais darbs.

— Kāda bijusi piņķerīgākā,

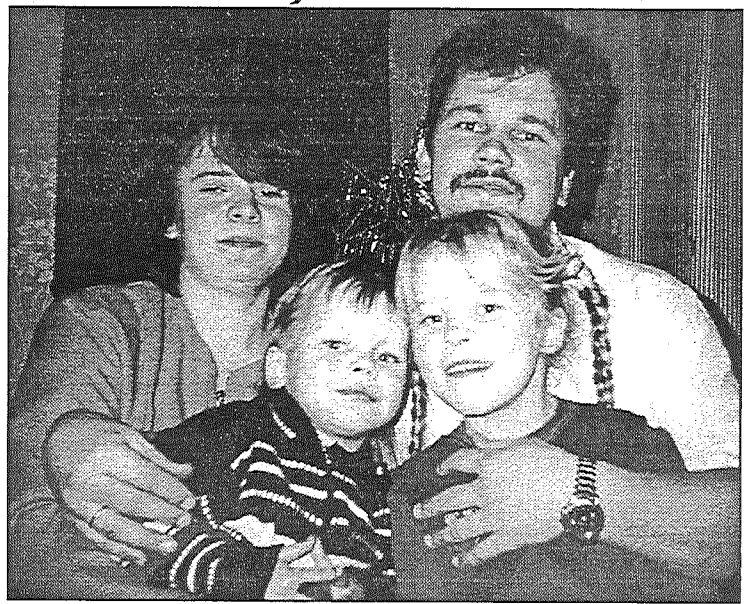
smagākā lieta jūsu praksē?

— Pagājušajā gadā bija meža zādzība Siļukalna pagastā. «Tumša». Nezināma. Kopā ar kriminālpolīcijas inspektoru pamazām sākām šķetināt to kamolu. Tika apbraukātas kokzāģētavas gan Madonas, gan Rēzeknes rajonā. Pēc vairāku mēnešu intensīva darba šo lietu tomēr atklājām. Bija pagājušis gads kopš nozieguma izdarīšanas, un neviens vairs pat neticēja, ka spēšim tikt ar to galā. Ja izdodas atklāt vienu pavedienu, tas līdzī velk arī pārējos, iekrīti tadā kā veselīgā azartā.

Vissmagāk ir tad, ja es zinu, ka cilvēks ir vainīgs, bet nespēju to pierādīt. Man tā arī pasaka: «Jā, es to izdarīju, bet pierādi, ka esmu vainīgs.» Dažkārt trūkst likumiskās bāzes. Kaut vai, piemēram, cīņoties ar tā sauktajām «točkām». Cilvēki man saka, ka tur un tur tirgo, arī pats redzu, taču man nav tiesības iet un šo tirgotavu «krautīt». Agrāk varēja sodīt to, kas pērk. Tagad nevar pierādīt, ka cilvēks pudeli pircis «točkā». Viņš, pieķerts pie rokas, atbild, ka pudele kabatā nēsā jau sen. Cilvēki, kas tirgo, ļoti labi ir izzinājuši visas metodes un likumus.

— Vai policista darbam ir arī gaišā puse?

— Kad sajūti, ka tavš darbs ir nesis labumu. Kad cilvēks, kurš izdarījis noziegumu, saprot, ka tas, ko es un policija kopumā dara, ir vajadzīgs. Man bija gadījums, kad cilvēks atrakstīja no ieslodzījuma vietas, lai pateiktos, ka esmu laikā viņu apturējis. Patīk, kad

● Ja ģimenē viss kārtībā, tad panākumi neizpaliek arī darbā, uzskata Jānis Broks. Viņam līdzās sieviņa Rita, bet priekšplānā meita Elina un dēls Ainis. Foto no J. Broka albuma

vainīgais saprot, ka daru labu darbu nevis mēģinu kādam iebrēt.

— Kādas bija izjūtas uzzinot, ka iedzīvotāju acīs esat labākais policists savā rajonā?

— Zināmā mērā bija pārsteigums. Līdz pat šim laikam nemaz nezīnu tos, kas par mani aizsūtīja anketas, lai gan apbalvošanā Iekšlietu ministrijā bija iespēja aplūkot šīs anketu kaudzītes. Jāatzīmē, ka lielākā daļa no tiem, kas ieguva rajona policista titulu, bija lauku iecirkņu inspektori. Daļēji to skaidroju ar savu atpazīstamību, jo savulaik esmu bijis iecirkņa inspektors Rožupē, Rožkalnos, Līvānos, Stabulniekos, Siļukalnā, Riebiņos, arī Silajānos prakses laikā. Vienīgi Aglonas pusē neesmu strādājis.

Es neuzskatu, ka būtu labāks vai spējīgāks. Esmu pārliecināts, ka daudzi ir pat labāki, vienīgais šoreiz apbalvojumu piešķīra cilvēki, ar kuriem nācies satikties darba gaitās, nevis priekšniecība, kā tas parasti pieņemts. Nosaukums «labākais» zināmā mērā uzliek arī pienākumu, jo nevaru atļauties neizdarīt elementāras lietas vai strādāt slikti. Mani šobrīd vērtē savādāk.

— 23 labākie rajonu policisti kā balvu saņēma nedēļu ilgu atpūtas braucienu. Arī Jūs bija iespēja vērot, kā dzīvo un strādā policisti Somijā.

— Brauciens ilga no 2. līdz 9. jūlijam, pats ārzemēs biju pirmoreiz, un, protams, iespaidi ir visai jauki. Kāpēc braucām tieši uz Somiju? Tāpēc, ka tur policijas reitings sabiedrībā ir pat augstāks nekā baznīcai.

— Ar ko tas izskaidrojams?

— Bagātā valstī arī policija ir bagāta. Piemēra pēc var minēt, ka konstebls, kurš tikko beidzis kolektīvu, mūsu naudā mēnesī nopelna 1400 latus. Laika gaitā, kāpjot pa karjeras kāpnēm, viņa atalgojums pieaug līdz 4000 latiem mēnesī. Policijas mācībiestādēs ir milzīgs konkurss. Pagājušajā gadā uz vie-

nu vietu pretendēja 90 cilvēki. Interesanti, ka ceļu policijā sodu sistēma ir diferencēta. Soda par nodarīto, bet tajā pašā laikā tiek ņemts vērā vainīgās personas ģimenes kopējais budžets. Nabadzīgākam cilvēkam sods būs mazāks.

Daudz uzmanības un finansu Somijā tiek novirzīti noziegumu profilaksei, ieguldīti līdzekļi un cilvēku darbs, lai pārkāpums vispār nenotiktu. Pa viesnīcas logu nejausi redzējām situāciju, kad pa ielu, diezgan nedrošs uz kājām, gāja iereibis vīrietis. Policisti piebrauca, aprunājās ar viņu un pavadīja līdz mājām. Savā starpā runājām, kāpēc lai reitings nebūtu augsts, ja ir līdzīga attieksme. Interesanti mums likās arī tas, ka somi pēc restorānā pavadīta vakara var neuztraukties par to, kā nokļūs līdz mājām. Viņus laipni pavadīs policists, līdz mājām aizvedot pat policijas mašīnā. Vienīgi jārēķinās, ja pēc tam mājās soms sarīkos skandālu vai kautiņu, sods būs visai bargs. Somu kolēģiem nebija skaidrs, kāpēc, sastādot protokolu, vajadzīgi liecinieki. Tur nevienam neienāk prātā apšaubīt policista teikto, neticēt.

— Ko par tēta policista darbu saka bērni, un vai ģimenei jūsu dzīvē ir nozīmīga loma?

— Mums ar sievu Ritu ir astoņgadīga meita Elina un piecus gadus vecs dēlens Ainis. Bērni nodarbošanos uztver pavisam normāli. Abi teic, ka būšot policisti. Sieviņa man ir ļoti saprotoša. Viņa lieliski redz, kad pēc grūtas darba dienas man vajag atpūsties, ierosina, piemēram, aizbraukt uz laukiem, kur mums ir kopīpašumā māja un zeme. Arī šodien, zinot, ka ieradīsies cilvēki no rajona avīzes, atnesa uz kabinetu ziedus, ko ielikt vāzē, lai saruna ritētu jaukā gaisotnē. Ģimenes loma ir nenovērtējama, ja tajā viss kārtībā, tad veicas arī darbā, un panākumi nav ilgi jāgaida.

G.Kraukle

LAUKSAIMNIEKIEM

Sportos lauksaimniecības pārvaldes ļaudis

Piektdien uz ikgadējām Lauku atbalsta dienesta (LAD) sporta spēlēm Saldus rajona Nīgrandē pošas arī Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes darbinieki, informē pārvaldes atbalsta daļas speciālists Ēvalds Ancāns. No katras pārvaldes (Latvijā tādas ir deviņas) uz kopīgo pasākumu ieradīsies līdz 25 cilvēku liela komanda. Šis ir jau trešās LAD sporta spēles, pagājušajā gadā mūsu reģiona komanda izcīnīja uzvaru zābaka mešanā, kā arī tika atzīta par atraktīvāko komandu. Sacensības notiek arī tradicionālajos sporta veidos grupās un individuālajās disciplīnās.

Vislielākais subsīdiju apjoms — par graudaugu sējplatībām

Vislielākās subsīdijas — 89 488 latus — šī gada septiņos mēnešos mūsu rajona zemnieki ir saņēmuši par apsējām graudaugu sējplatībām, «Novadnieku»

informēja Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (DRLP) atbalsta daļā. Lielākās subsīdijas par sējplatībām saņēmuši Saunas (Ls 14 166), Rožkalnu (Ls 10 133), Galēnu (Ls 8731) un Rožupes (Ls 8367) pagasta zemnieki. Upmalas pagasta graudaudzētāji ir saņēmuši Ls 5977, Līvānu novada Turku pagasta — Ls 5710, Preiļu pagasta — Ls 5378, Siļukalna — Ls 4341, Riebiņu — Ls 4186, Vārkavas — Ls 4004, Stabulnieku — Ls 3026, Preiļu novada Aizkalnes — Ls 3008, Rudzātu — Ls 2926, Silajāņu — Ls 2813, Sutru — Ls 2206, Pelēcu — Ls 2191. Salīdzinoši mazāk graudaugu šogad audzēts Rušonas pagastā, kur subsīdijas lauksaimnieki saņēmuši 1042 latus, Jersikas pagastā (997 latus) un Aglonas pagastā (286 latus).

Rožkalnu pagasts — ar subsīdijām visraženākais

Šī gada septiņos mēnešos kopumā rajona zemnieki dažādos subsīdiju veidos saņēmuši gandrīz 250 tūkstošus latu, informē DRLP atbalsta daļas spe-

ciālists Ēvalds Ancāns. Rekordu uzstādījis Rožkalnu pagasts, subsīdijas saņemot 40 174 latus. Vislielāko valsts atbalstu Rožkalnu zemnieki ieguvuši maksājumos par graudaugu sējplatībām (Ls 10 133), Ls 6545 saņemts par pārraudzībā esošajām govīm, Ls 5400 — par smagsvara jaunlopiem, Ls 6888 — par iegādāto tehniku, Ls 1216 — par ilggadīgiem stādījumiem. Zemnieki gaida arī subsīdijas bioloģiskās lauksaimniecības atbalstam, šajā pagastā ekozemniekiem subsīdijas aprēķināti Ls 9992, kas ir vislabākais rādītājs Preiļu rajonā. Rožkalnu zemnieki krietni apsteiguši citu pagastu lauksaimniekus: Saunas pagasta saimnieki šajā periodā subsīdijas ieguvuši 29 796 latus, Galēnu — 24 186 latus, Stabulnieku — 22 922 latus, Rožupes — 20 041 latu. Vairāk par 10 tūkstošiem latu subsīdijas ieguvuši Riebiņu, Rudzātu, Upmalas un Turku saimnieki, virs 5 tūkstošiem latu saņēmuši Aizkalnes, Pelēcu, Siļukalna, Sutru un Turku pagasti.

G.Kraukle

SPECIĀLISTA PADOMS

Slimo tomāti

Siltumnīcās un plēvju mājās, kur tomātu stādījumi slikti vēdinās, kā arī nav regulējams temperatūras un mitruma režims, izplatās vairākas slimības.

Tomātu lapu brūnais pelējums. Tā ir viena no postīgākajām slimībām augu mājās. Parasti tā inficē lapas, ļoti retos gadījumos arī citas auga daļas. Uz lapām parādās izplūduši zaļgandzelteni plankumi, bet lapas apakšpusē klāj sākumā gaiša, vēlāk tumši zaļgani brūna samtaina apsarme. Samazinot gaisa mitrumu līdz 60%, saslimšana nenotiek. Infekcija saglabājas augu atliekās un augsnē. Augus var apsmidzināt ar Bordo šķīdumu vai 0,2-0,3% ditāna šķīdumu.

Izplatās arī tomātu lapu sausplankumainība, tā inficē galvenokārt lapas un augļus. Uz lapām izveidojas lieli apaļi plankumi ar labi saskatāmām koncentriskām joslām, vēlāk plankumi saplūst, lapas nobrūnē. Slimības izplatību veicina diennakts temperatūras svārstības.

Novērota tomātu augļu galotņu puve. Šī slimība bojā jaunos nenobriedušos augļus. Augļa galotnē izveidojas ciets plankums, vēlāk kļūst melns, iekalst, ātri paplašinās. Cēlonis — nepiemēroti augšanas apstākļi, augsta temperatūra, sauss gaiss, neregulāra laistīšana, kalcija trūkums augsnē un pārmēslošana ar slāpekli.

Drīzumā var parādīties, vispirms laukā audzētiem tomātiem, vēlāk siltumnīcās, tomātu augļu brūnā puve (fitoftora), iespējams, ka dažviet tā jau ir. Šīs slimības ierobežošanai jālieto kāds no fungicīdiem, tos lietojot obligāti, jāievēro noteiktais karences (pēc apstrādes periods, kura laikā tomātus nevajadzētu lietot) laiks.

Anita Trūpa,

VAAD Latgales reģionālās nodaļas Augu aizsardzības un karantīnas daļas speciāliste

Linkopība — izzūdoša vai perspektīva?

Linkopība no galvenās lauksaimniecības nozares Latgalē kļuvusi teju par eksotiku līdzīgi kā sēņu audzēšana vai strauskopība. Pavisam maz vairs ir palicis to «trako» labā nozīmē, kas vēl arvien sēj un lolo linus — kultūru, kas prasa pamatīgas zināšanas augu aizsardzībā. Tuvojoties linu plūksšanas laikam, uz sarunu aicinā **Jevgēniju Stikāni**, kura Galēnu pagastā kopā ar dēlu Māri ģimeni ir lielākie linu platību īpašnieki mūsu rajonā.

— Ar liniem nodarbojamies jau daudzus gadus. Deviņdesmito gadu sākumā linu audzētāju bija krietni vairāk, mēs sākām ar trim hektāriem, vēlāk bija deviņi, desmit. Šogad audzējam sešpadsmit hektārus stiebru linu. Ražas novākšanas laikā nemam sezonas strādniekus, jo jāreķinās, ka rudenī būs vajadzīgi aptuveni divi mēneši, lai linus nokoptu. Šajā laikā darba ir daudz. No rītiem apbraucāju pagastu, salasu talcīniekus, un tā mēs tos laukus novācam. Ar rokām neplūcam, darām to ar kombainu, taču vienalga — roku darbs ir liels.

Risks pastāv. J.Stikāne atceras, ka bijis gads, kad lini palikuši uz lauka. Gadījies slapjš rudens, strauji uznācis sniegs. Linu pārstrādes uzņēmumi pēdējos gados pieņem tikai stiebru linus nevis salmiņos kā agrāk, kad tos varēja realizēt tūlīt pēc noplūksšanas. Tagad noplūktajiem liniem mēnesi nepieciešama tilināšana (noturēšana uz lauka) un tikai pēc tam tos ceļ stabiņos un žāvē.

Lini ir valsts subsidēta kultūra, kompensācijas maksājumi šogad ir ap 40 latiem par hektāru. Lai saņemtu atbalstu, jābūt līgumam ar pārstrādātāju un sējplatībai vismaz 3 ha. Stikāni subsīdijas par linu sējumiem jau saņēmuši 640 latus. Viņu linu lauki atrodas ne ti-

kai Galēnos, bet arī Stabulnieku pagastā un Rēzeknes rajona teritorijā.

Kāpēc saimniecībā audzē linus? J.Stikāne atbild, ka viens no iemesliem ir sēkla, kura izaug pašu laukos un nav jāpērk. Pagājušogad gan iegādāta šķirnes 'Eskalīna' elites sēkla. Tā ir jauna šķirne, kas ieviesta no Briseles, sēklas materiālā ieguldīts ap 800 latu. Šogad šķirnes sēklu zemnieku saimniecībā «Beči» varēs iegādāties arī citi interesenti.

Liniem vajadzīga no vārpas tīra augsne, šogad saimnieki strādā ar herbicīdu *Pantera*, taču pagaidām pilnībā iztīrīt laukus no šīs nezāles vēl nav izdevies. Miglošanu veic pēc linu sējas. J.Stikāne par vēl efektīvāku cīņā ar vārpas atzīst *Raundapu*, taču tas ir krietni dārgāks par jau pieminēto *Pantera*.

Linu laukā nav ko iesākt bez pieredzes un plašām zināšanām augu aizsardzībā. Lai panāktu efektu, jākombinē augu aizsardzības preparāti. Ne katram zemniekiem pietiek zināšanu. Sēklas ir jākodina, dīgšanas laikā lauki jāmiglo ar *Fastaku*, lai pasargātu sējumus no kaitēkļiem. Piemēram, spradzis linu sējumu var iznīcināt dažu stundu laikā, tādēļ jāveic regulāras lauka apskates. No herbicīdiem izmanto *Glinu*, kas apkaro līdz pat 85% nezāļu masas. Apstrādē izmantots arī herbicīds *MCPA*.

Visu nekad nav iespējams paredzēt, uzskata Stikānes kundze, piemēram, šovasar vienu lauku nācās miglot atkārtoti, jo tūlīt pēc apstrādes lietus preparātu noskaloja. Reizē līdzīgs aizskalots arī naudiņa, un otrreiz nomiglot saimnieki atļāvās tikai vienu lauku, otram apstrāde izpalika.

Pērnā gada linu raža bija 4,7 tonnas no hektāra, šogad tā prognozēta mazāka. Ražība atkarīga

● Jaunās šķirnes 'Eskalīna' elites sēkla, kas ieviesta no Briseles, devusi labu ražu. Pēc pāris nedēļām plūksim, teic Jevgēnija Stikāne, kura kopā ar dēlu, z/s «Beči» īpašnieku un lielāko linu audzētāju rajonā Māri Stikānu, šķiedras linus iesējuši 16 hektāros. Foto: M.Rukosujevs

arī no mēslošanas. Aptuveni 2 centneri uz hektāra «jānod» slāpekļa mēslojums, taču arī tikai tad, kad augsnē sabalansēta fosfora un kālija attiecība, citādi pēc šādas slāpekļa «porcijas» lini vienkārši gulēs zemē. Stikāni palikuši pie stiebru liniem, sēklas tiekot ievāktas, taču pašiem savas spiedes nav, bet citur spiestās eļļas pašizmaksa ir pārāk augsta, lai būtu rentabla.

— Ja par spiešanu jāmaksā 80

santīmi litrā un nav arī realizācijas iespēju, tas ir visai neizdevīgi. Eļļu nevar uzglabāt ilgāk par nepilnu gadu, tā zaudē savas garšas īpašības. Tādēļ, kamēr nav savas spiedes, ar eļļas ražošanu nedarbojamies, atzīst J.Stikāne.

Par stiebru linu realizāciju saimnieki sūdzēties nevar. Ir līgums ar Krāslavas linu fabriku, ar ko sadarbojas jau vairākus gadus. Samaksa tūlītēja, ir nodrošināts transports, kas linus aizved tieši

no zemnieka sētas, tādēļ vešanas problēma atkrīt. Vienā reizē rūpnīcas automašīnas var aizgādāt līdz pat 12 tonnām linu. Cena nav liela — 15-20 latu par tonnu, taču pagaidām audzētāju interese par šo lauksaimniecības nozari notur valsts atbalsts subsīdiju veidā. Ja nesubsidētu, neaudzētu, saka J.Stikāne. Atvieglo tas, ka sēkla nav jāpērk, ka ir telpas, kur linus vienkopus uzglabāt, kamēr pēc tiem atbrauc uzpircējs.

Zemniekam vissvarīgākais ir stabils un drošs realizācijas iespējas. Ja tās ir, tad parasti piea arī sējplatības un ražošanas apjomi. Linkopjiem šīs drošības un garantiju praktiski nav. Pirms sešiem gadiem smagi «iekrita» arī Stikāni, kad Rēzeknes linu fabrikā tika atdota visa 1995. gada lielā raža, bet nauda — ap 1000 latu — nav saņemta joprojām. Patlaban Krāslavas linu fabrikā ir samērā stabils noieta tirgus, šobrīd cerības tiek liktas arī uz linu pārstrādes līnijas iespējamo atvēršanu Preiļos, kas varētu stimulēt ražotājus sēt lielākas platības. Samaltas linu sēklas savukārt var izmantot kā proteīna piedevu lopbarībā, cukām dod arī linu pelavas. Govīm pēc atnešanās ļoti vērtīgs ir linsēklu novārījums, tā dēļ uz Latgali brauca pat lopkopji no Zemgales un Kurzemes.

Jevgēnija Stikāne liniem redz perspektīvu Eiropas Savienībā. Ir plānots, ka Latvijas lauksaimnieki Eiropas Savienībai varētu saražot vairāk kā simts tonnu linu šķiedras gadā. Šobrīd plašāk tiek praktizēta eļļas linu audzēšana, tomēr nākotnē varētu pieaugt interese arī par šķiedras ražošanu. Viss dabiskais iegūst arvien lielāku popularitāti rietumos, un īstu linu kreklu ārmēs var atļauties tikai bagāti un maksāspējīgi ļaudis.

G.Kraukle

CILVĒKS LAUKOS

Ģimenes ārsta palīgs ar zemnieka vērienu

Mājai un saimniecei neskaidra nākotne

Feldšeru un vecmāšu punkts ērti izvietojies pa divām darba telpām, plašu uzgaidāmo istabu un vēl priekštelpu, un ar savu pieticīgo medicīnisko aprīkojumu gandrīz vai pazūd. Ziemā procedūras un pieņemšana notiekot vienā telpā, jo apkurināt abas pārāk liela izšķērdība. Bet ar lieku plašumu vēl varētu samierināties. Sliktāk ir ar neziņu par nākotni. Pirmās brīvvalsts laikā celtajai lepņajai mājai ir mantinieki. Viņi dzīvo Rīgā. Savas jūtas pret šo īpašumu izpaužuši ar sarkanu, zīmētu sirdi un parakstu uz vienas no tukšās istabas sienām. Bet līdz atbraukusi īpašnieka mamma neslēpusi pārsteigumu: ko gan mēs ar šo māju varam iesākt?

Ar to bija jāsaprot gan tas, ka ēkas turpmāka izmantošana nav iespējama bez pamatīgiem atjaunošanas darbiem, gan arī tiešs jautājums, ko iesākt ar īpašumu, kas atrodas tik maz apdzīvotā vietā? Līdz Rimicāniem 10 kilometri, līdz Arendolei — 10, līdz Kalupei — 10, līdz Upmalai — 5 kilometri.

Šie attālumi raksturo arī vidi, kurā Zinaīda Maskalāne brīžiem ir vienīgā mūsdienu medicīniskās aprūpes slaveno reformu rezultātā pieejamā ārste un medmāsa vienlaikus. Pašlaik ir tāds periods, kad viņa cenšas par turpmāko nākotni nedomāt. Arī laukos medicīniskās aprūpes iestādei jābūt tādā līmenī, kas atbilst dažādiem standartiem. Bet šeit Rožkalnu pagasta padome

neriskē ieguldīt līdzekļus telpu remontēšanai, jo māja, kā jau minēts, tai nepieder, un ar īpašnieku nav noslēgts nekāds līgums. Ar mantinieku pastāv tikai mutvārdu vienošanās. Saimnieks var priecāties par to vien, ka telpas neaiziet galīgā postā, kamēr tās kāds apdzīvo un apkurina. Pagastam savukārt nav jāmaksā par īri. Bet ieguldīt līdzekļus remontā nebūtu prāta darbs. Īpašnieks kurā katrā brīdī var arī likt izvākties.

Tikpat neskaidra pašas feldšeres situācija. Tagad šim lauku ļaudīm visātrāk sasniedzamajam medicīnas darbiniecēm ir jauns nosaukums — ģimenes ārsta palīgs. Līgums par darba apmaksu, ko agrāk pagastu padomes slēdza pat tiešo ar slimokasi, tagad tiek formēts ar ģimenes ārsta starpniecību. Rožkalnieši pierakstījušies vai pie visiem iespējamajiem ģimenes ārstiem. Vienam no viņiem Zinaīda Maskalāne skaitās palīdzē. Uz jautājumu, kam īsti, viņa pat nevar atbildēt, min ar minēšanu. Varbūt, ka pediatrei. Alga viņai tagad veidojoties no tiem latiem, ko atvēlot katrs ģimenes ārsts, ko rožkalnieši izvēlējušies.

Lauku ļaudis

Feldšeres apkalpojamajā teritorijā pašlaik dzīvo apmēram 500 cilvēki. Bet pieņemšanas laiks man tāds «izstiepts», saka Zinaīda. Tā kā es dzīvoju tuvumā, tad pie manis slimnieks atnāk gan rītā pulksten septiņos, gan vakarā jau gulētiešanas laikā.

Daudzi no vietējiem iedzīvotājiem jau ir nomiruši, skumji stās-

ta Zinaīda. Viņa ievērojusi arī to, ka daļa iedzīvotāju pie ārsta tagad griežas daudz mazāk, jo nav naudas. Tik, cik vajadzētu vizītes apmaksāšanai, viņiem gan atrastos, bet ko dod apskate bez tālākiem izmeklējumiem, kam vajadzīga jau lielāka nauda, un kas ir diagnozes uzstādīšana bez zālēm? Tās ir dārgas, un tik lielus tēriņus cilvēki nevar atļauties. Atmet ar roku, gan jau pacietis tāpat. Un cieš arī. Iet savos darbos, ciezdami sāpes un samierinājušies ar tām. Bēdīgi, par viņiem saka Zinaīda. Šādos apstākļos viņai mute nevaras prasīt samaksu par benzīnu, ja pie slimā uz mājām devusies ar savu transportu. Cilvēki nesauc «ātros», viņa stāsta, jo tie pateiks, ja nav piecu latu — nebrauksim. Bet pie manis var ierasties un lūgt palīdzību arī bez naudas.

Lielākoties vietējā medpunktā tagad griežas tie iedzīvotāji, kam ģimenes ārsti nozīmējuši procedūras. Faktiski, pēc šādas sistēmas strādājot, ģimenes ārstam ar ārsta palīgu nav personīgās saiknes. Kontaktēšanās ar ģimenes ārstu nereti notiek tikai pa telefonu. Visvairāk neskaidrību ar bērnu profilaktisko potēšanu. Vienā pagastā un vienā skolā bērni pierakstīti pie dažādiem ģimenes ārstiem. Bet potēšanas kalendāram tomēr seko feldšere un atgādina vecākiem, lai bērnu ved uz Preiļiem pie ārsta sapotēt. Jā, arī feldšeris var saņemt vakcīnu un potēt bērnu, bet bieži vien iznāk tā, ka potēšanas laiks pienācis tikai vienam mazulim, bet vakcīnas pudelītē ir desmit devas. No redzes-

Mežvīna zaļais vijums daļēji aizsedzis plāksnīti ar uzrakstu «Stradiņu feldšeru un vecmāšu punkts». Bet šāds orientieris vajadzīgs tikai svešajiem. Vietējiem šī māja ar kādreizējās lepnības atspulgu pazīstama tikpat labi, kā viena no tās saimniecēm — feldšere ZINAĪDA MASKALĀNE. Pirms gadiem te kūsāja dzīvība. Šajā ēkā atradās arī bibliotēka un pat tautas nams, tāpēc ceļu uz šejieni zināja ne tikai sirgstošie, bet arī dzīvespriecīgi ballētāji. Tālākā pagātnē te atradās arī kopsaimniecības darba telpas. Tagad bijušajos kabinetos vai, pareizāk sakot, istabā, valda pamestība.

Stradiņu vecmāšu un feldšeru punkta saimniece Zinaīda Maskalāne tagad ir vienīgā, kas apdzīvo kādreiz ar vērienu būvēto māju. Foto: M. Rukosujevs

loka izslīd pat veselās skolas.

Lauku feldšera maize nav ne salda, ne viegla. Pie tās pieradusi gan Zinaīda, gan daudzas citas viņas aroda māsas. Smagāk izjūtama neziņa, kas ar šo amatu notiks pēc pusgada, pēc gada. Atbildi neviens nedod. Ne medicīniskās aprūpes autori, ne teritoriālās reformas īstenotāji. Piemēram, Rožkalnu un Upmalas pagasts veica ievērojamus priekšdarbus abu pašvaldību teritoriju apvienošanai, kā rezultātā arī medicīniskā aprūpe tiktu organizēta, vadoties pēc abu pagastu iespējām. Tagad šis nopietnais projekts kaut kur «augšā» ir nobremzēts, un Rožkalnos valda neziņa. Vai ieguldīt līdzekļus mājas remontā? Vai varbūt cerēt uz kopīga medicīnas centra izveidi Upmalā? Vai tajā būs nepieciešamība pēc ģimenes ārsta palīdzības? Pašlaik tie ir neatbildami jautājumi.

Pirmā un vienīgā darba vieta

Zinaīda ir Stabulnieku meitene, kas šeit ieradusies pirms 23 gadiem pēc Rīgas 1. medicīnas skolas absolvēšanas. Tagad viņa atklāti atzīst, ka neparko nepiekrītu piedāvājumam doties uz Stradiņiem, ja būtu zinājusi, ka šeit kādreiz nākotnē nebūs centra. Taču tagad viņa jau ir īsta šejieniete. Šeit iesakņoties palīdzēja ģimene. Vīrs Juris. Trīs meitas: Sarmīte, Gunita, Mairita. Sarmīte šogad absolvēja Rīgas Tehnisko universitāti un ir nolēmusi turpināt mācības maģistra grāda iegūšanai. Meitene studēja budžeta grupā, pēdējā pusgadā ar centību bija izpelnījusi pat paaugstinātu stipendiju — 12 latu mēnesī. Tomēr iztikšanai bija nepieciešams ņemt arī studentu kredītu, jo vecāki varēja atļauties iedot naudu tikai lielākiem pirkumiem. Pie šādiem pirkumiem pieskaitāms arī dators. Tā kā arī Gunita ir studente Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē, tad šāds pirkums ģimenei ir īsti vietā.

Kad baltais virsvalks noģērbts

Kad Zinaīda noģērbj balto virsvalku, viņa kļūst par zemnieci. Abiem ar vīru Juri apkopjami 77 hektāri, no kuriem 37 ir pašu, bet 40 paņemti nomā. «Tomiņu» zemnieku saimniecībā nodarbojas ar cūkkopību. Pārdod bekonus, kā arī sīvēnus, kas iegūti no pašu sīvēnmātēm. Lopbarībai labību audzē paši. Šogad pirmo ražu devis jauniestādīto zemeņu hektārs. Hektāra platībā aug arī jauno upeņu stādījumi. Saimnieki priecājas par ienākumiem no zemenēm, kaut gan, ja salīdzinot ar citiem, tie bijuši mazi. Viņi paši nav varējuši sēdēt tirgū un pārdot zemesnes, prasot latu par kilogramu. Visa raža atdota uzpircējiem, kas pirmajās dienās maksājuši 60 santīmus, bet uz beigām pat tikai 40 un pat 25 santīmus par kilogramu. Saimniecība ieguvusi sertifikātu par ekoloģiski tīras produkcijas ražošanu.

Vīram Jurim ir patiešām zelta rokas, izdomas bagāts viņš rūpējas par ģimenes labklājību, nenoņemis ceļ un būvē. Sakoptas saimniecības ēkas. Mājai uzbūvēts otrais stāvs, kuru apdzīvo meitas. Pagalmā pat celiņi no «parketa». Taciņas noklātas ar deliņiem, kas vienāda biežuma un garuma cieši cits pie cita patiešām atgādina parketa segumu. Skaidrs, ka tādās mājās, kur tik labi jūtas vīriša roku darbs, patikami saimniekot sievietēm. Pagalms, dzīvojamā un saimniecības ēkas slīgst vienos ziedos un krāšņumaugos. Netālu no mājām ir Kalupes ezers, kas gar ceļa pusi ieaudzis biezos krūmos un ir nepieciešams. Maskalānu ģimene uz savu roku izcirtusi biežņu, ierīkojusi laivu piestātņi, sanāgojusi solus, nojūmīti ar galdiņu, apdarinājusi resnus klučus sēdekļiem. Tagad šeit patikami uzturēties un nopeldēties katram garāmbraucējam, kas vien vēlas.

L.Rancāne

● «Tomiņu» apsaimniekotājus savākt vienai kopīgai fotogrāfijai bija neiespējami. Juris ar kombainu devies kaimiņiem palīdzēt ražas novākšanā, jaunākā meita Mairita — uz deju kolektīva mēģinājumu. Sarmīte pēc augstskolas absolvēšanas aizņemta darba piedāvājumu izskatīšanā. Starp skaistajām puķēm to kopējas Zinaīda Maskalāne (priekšplānā), Gunita un vecmamma Veronika Maskalāne. Viņa plašā apkārtnē slavena ar savām tortēm un ar godību galdu klāšanu. Līdz simts kāzām es saskaitīju, pēc tam atmetu, jautāta par godību galdu skaitu, atbildēja Veronika Maskalāne.

Rušonas pagasts

■ **APSTIPRINA NOMAS LĪGUMUS.** Rušonas pagasta padomes deputāti sēdē apstiprinājuši divus zemes nomas līgumus. Diviem pagasta iedzīvotājiem nomā piešķirta 3,4 hektārus liela platība.

■ **PIEŠKIRTI PABALSTI.** Pašvaldības deputāti izskatījuši vairākus pagasta iedzīvotāju iesniegumus, kuros lūgts piešķirt vienreizējus pabalstus. Deputāti apmierināja viņu lūgumus. Piešķirti pabalsti četriem iedzīvotājiem par kopējo summu 165 latī. Sēdē pieņemts lēmums arī par bērnu pabalstu piešķiršanu. Pirmās grupas invalīda apbedīšanai atvēlēti 50 latī, bet otra mirušā piederīgie saņems 25 latus lielu pabalstu.

Diviem vientuļiem pensionāriem savukārt piešķirta malka. Katrs saņems pa 10 kubikmetriem.

■ **APMAKSĀ ĀRSTĒŠANĀS IZDEVUMUS.** Pagasta sēdē pieņemts lēmums apmaksāt ārstēšanās izdevumus 25 procentu apmērā 33 pagasta iedzīvotājiem. Ārstēšanās izdevumi daļēji tiek segti invalīdiem, bezdarbniekiem un veciem vientuļiem pensionāriem.

■ **MAKSĀS PAR BĒRNU SAGATAVOŠANU SKOLAI.** Deputāti nolēmuši no pagasta budžeta apmaksāt divu skolotāju darbu, kas veica pirmsskolas vecuma bērnu sagatavošanu skolai. Sagatavošanas klase darbojas Rušonas pamatskolā. Nolemts apmaksāt 92 stundu darbu.

■ **PIEŠKIRTI LĪDZEKĻI KAPSĒTAS REMONTAM.** Rušonas pagasta padomes sēdē pieņemts lēmums piešķirt 40 latus Antonišķu kapsētas sakārtošanai, vārtu un kapličas remontam.

■ **DOD ATĻĀUJU TIRDZNICĪBAI.** Padome bija saņēmusi iesniegumu no individuālā uzņēmuma «Laura plus» ar lūgumu atļaut ierīkot tirdzniecības vietu krustojumā starp Rēzeknes — Daugavpils un Preiļi — Aglona šosejām. Deputāti nolēma šo atļauju dot.

■ **VĒLAS NOMĀT SALMEJAS EZERU.** No kādas pagasta iedzīvotājas saņemts iesniegums ar lūgumu piešķirt nomā visu Salmejas ezeru. Iesnieguma izskatīšana atlikta, pamatojoties uz to, ka deputāti vēlas uzzināt to zemes īpašnieku viedokļus, kuru zemes gabali robežojas ar ezeru.

Livānu novada Turku pagastā

■ **ĀRSTĒŠANĀS PABALSTI.** Livānu novada Turku pagasta komitejā izskatīti iedzīvotāju iesniegumi par ārstēšanās izdevumu segšanu. Vienam cilvēkam pabalsts atteikts nepilnīgi iesniegtās dokumentācijas dēļ, savukārt kādai sievietei piešķirts vienreizējs pabalsts 6 latu apmērā.

■ **APBEDĪŠANAS PABALSTS — 30 LATI.** Izskatīts viens iesniegums par pabalstu bērnu gadījumā. Piešķirta palīdzība 30 latu apmērā. Agrāk pašvaldība saviem iedzīvotājiem vajadzības gadījumā palīdzēja arī ar transportu, taču patlaban pagastā nav transporta līdzekļa, ko varētu izīrēt bērnu vai citiem gadījumiem.

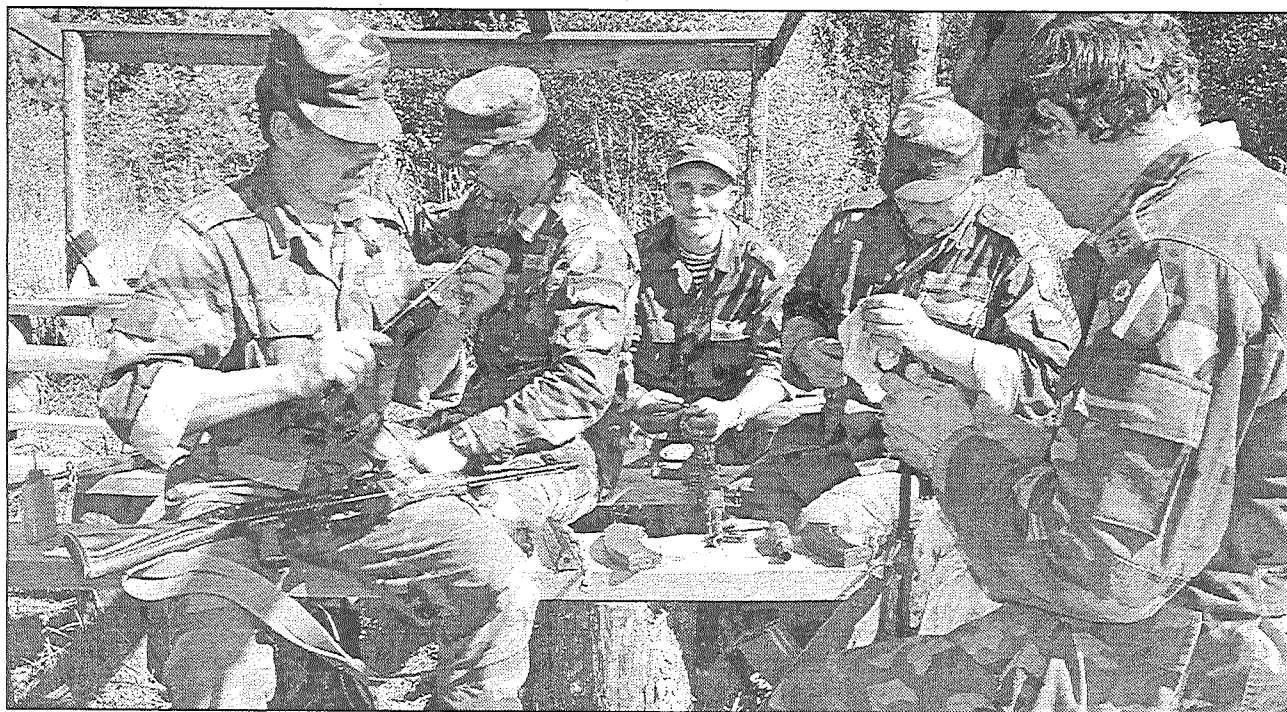
■ **MAZUĻIEM UN PILNGADNIEKIEM SVĒTKI.** Notikuši bērniņas un pilngadības svētki Livānu novada Turku pagastā. Bērniņas svētku rīkošanai piešķirti 55 latī, savukārt pilngadības svētkiem — 77 latī. Šogad tika sumināti 9 piecgadnieki un 13 jaunieši, kuriem apritēja astoņpadsmit.

■ **JĀSTRĀDĀ SEŠAS DIENAS SABIEDRISKAJOS DARBOS.** Palīdzība piešķirta maznodrošinātai ģimenei ar četriem bērniem, kopējā summa 18 latī. Pabalsts jāatstrādā pašvaldības sakopšanas darbos. Parasti tie ir uzkopšanas darbi — tiek cirsti krūmi, pirms kapusvētkiem tīrītas un uzpostas kapsētas.

■ **PALĪDZ DAUDZBĒRNU ĢIMENEI.** Piešķirts vienreizējs pabalsts 21 lata apmērā daudz bērnu ģimenei, kurā aug pieci bērni. Lai iegūtu palīdzību, pagasta sakopšanas darbos ir jānostrādā 7 dienas.

ZEMESSARDZE, MUMS RAKSTA

Zemessargi papildina praktiskās un teorētiskās zināšanas

● Pēc nogurdinošām mācībām karstajā tveicē pienācis atelpas brīdis. Ieročus tīra 1. rotas zemessargi Jāzeps Skutelis (priekšplānā pa labi), Igors Bogačovs (pa kreisi), Nikolajs Kunakovs, Jānis Leimanis un Arturs Rubens (attēlā centrā). Foto: M.Rukosujevs

Aizvadītās nedēļas nogalē notika kārtējās ārrindas zemessargu apmācību nodarbības, šogad jau piekto reizi. 35. Zemessardzes bataljona poligonā «Badelka» vīri piedalījās kaujas vingrinājumā «Nodaļa aizsardzībā no pozīcijām» un paralēli tām — reglamentu mācībās.

Kā «Novadniekam» pastāstīja zemessardzes virsseržants, apbruņojuma speciālists Gerald Kalinkevičs, kaujas vingrinājumā notika šaušana ar strēlnieku ieročiem un kaujas municiju. Nodaļai, kura sastāv no astoņiem zemessargiem, bija uzdevums pēc kontakta «ar ienaidnieku» ieņemt aizsardzību un trīs minūšu laikā iznī-

cināt 24 mērķus dažādos attālumos. Vērtēšanas kritēriji bija ļoti stingri. Mērķi bija jāsasniedz vismaz 30 procentiem trāpījumu. Katrs zemessargs izšāva 30 patronas. Vērā tika ņemts arī tas, kā zemessargs rīkojas ar ieroci, izpilda komandas un reaģē uz pretinieka uguni. Ieskaitī nokārtoja visas 25 nodaļas. Bez tam mācību dienās ti-

ka pārbaudītas zemessargu iegūtās teorētiskās zināšanas. Viņi atbildēja uz testa jautājumiem par vairākām tēmām: «Karavīru militārās disciplīnas reglaments», «Iekārtas reglaments», «Ārkārtēji notikumi Zemessardzē».

Visi 200 ārrindas zemessargi, kas piedalījās mācībās, saņēma ieskaiti.

L.Rancāne

VĒSTULE «NOVADNIEKAM»

Preiļos vajadzīgs kultūras centrs

3. Trīszaigzņu sporta spēles Preiļos izskanējušas, vispusīgi pozitīvi vērtējumi saņemti. Taču katriem svētkiem, katram lielum sarīkojumam ir sava neredzamā daļa — aizkulises. Nedaudz par tām no spēļu režisora skatījuma.

Vispirms sirsnīgs paldies visiem Preiļu pilsētas un novada pašdarbniekiem — kuriem, deju kolektīviem, folkloras kopām un to vadītājiem, jo viņi bija tie, kas, realizējot režisoru ieceres, padarīja sporta spēļu atklāšanas un slēgšanas rituālus krāšņus un bagātus. Paldies Preiļu 2. vidusskolas un arodividusskolas vadībai un skolēniem par lāpu gatavošanu un parka izgaismošanu «naksnīgajā pastaigā», kuru vadīja rajona bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune ar savu darbinieku kolektīvu. Īpašs paldies iepriekš minētā centra teātra grupas «Haoss» režisorei Inārai Určai un 2.

vidusskolas skolotājai Rimmai Gavrilovai, jo bez viņu audzēkņu piedalīšanās nebūtu atdzīvojušies ne parka Mīlestības kalniņš, ne pils. Bet bez Laimas Sondores spēlētās vijoles skaņām un dziedāšanas būtu klusējuši parka upītes ūdeņi.

Atzinīgi vērtējama arī Preiļu novada domes atsaucība un palīdzība organizatoriskos jautājumos, kā arī kultūras darba organizatore Valentīnas Brices darītais vesela gada gaitā un atbildība par kultūras programmu visu triju dienu garumā.

Atsauksmēs vairākkārt saņemtie ar vērtējumu «profesionāli». Preiļu rajons var lepoties ar profesionālu deju kopu vadītāju un horeogrāfu Gunti Skrimbli, kurš prata skolēnu deju kolektīvus apvienot masveida ritmiskā uzvedumā, kā arī ar Ilzi Broku, kuras mazie «bumbu bērni» nodemonstrēja nākošo spor-

tistu paaudzi. Bija patīkami sastrādāties arī ar laba līmeņa skolēnu tautisko deju kolektīviem, kā arī ar asprātīgiem un latgaliski kolorītiem folkloras kopu dalībniekiem.

Taču būtu gribējies redzēt kuplāku kori. Negribas ticēt, ka Preiļu pilsētā nevarētu izveidot lielu jaukto kori. Nav utopiska arī doma par Preiļu amaterteātri, par ko liecina potenciālo aktieru Elvīras Brovackas un Ēvalda Ancāna iegušanās Jāņa mātes un Jāņa tēva lomās, kā arī Ineses Kursītes spēja veikt sarīkojuma vadītājas funkcijas.

Un šajā sakarībā gribu vērsties pie Preiļu deputātiem ar jautājumu, — vai bija prāta darbs likvidēt kultūras namu kā iestādi, atstājot tikai vienu cilvēku, kas atbild par kultūras darbu relatīvi lielā pilsētā? Pēc redzētā Preiļos laikā no 21. līdz 23. jūnijam nācu pie secinājuma, ka pilsētas un apkārtnes iedzīvotāji

uzticās saviem kultūras darbiniekiem, jo trīs dienas un naktis estrāde bija pārpildīta, neskatoties pat uz spēcīgo lietu otrās dienas vakarā. Bet viens cilvēks, kaut arī profesionāls svētku režisors, nevar iespēt organizēt svētkus, būt to režisors, kā arī domāt par jaunu pašdarbības kolektīvu veidošanu un citām kultūras aktivitātēm. Piemēram, Cēsīs, nebūt ne lielākā pilsētā, ir vesels kultūras centrs. Arī Bauskā ir tautas nams ar pietiekoši izvērstu darbinieku štatu, nemaz nerunājot par paša Preiļu rajona Livānu novada kultūras centru.

Cerams, ka Preiļu kultūras namu drīzumā sakārtos, tikai vai šādā situācijā nebūs daudz kas zaudēts un darbosšanās nebūs jāskatās no nulles?

Ināra Rasa,
Mākslas zinātņu doktore,
3. Trīszaigzņu sporta spēļu scenāriju autore un režisore

PIEREDZE,
SPORTS

Sapņi, kas piepildās

Vairums angļu valodas skolotāju ilgojas kaut reizi nokļūt zemē, no kuras ir cēlusies pasaulē vispopulārākā valoda. Arī mēs reiz par to sapņojām. Nu tas ir piepildījies.

Ši sapņa īstenošana prasīja vairākus neatlaidīga darba gadus, strādājot un mācoties vienlaicīgi. Tieši pirms četriem gadiem Lielbritānijas padome pirmo reizi Latvijā uzsāka angļu valodas skolotāju sagatavošanas programmu, dodot iespēju citu priekšmetu skolotājiem pārkvalificēties. Mēs tikām uzņemtas grupā, kas bija atvērta Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē. Strādājām pasniedzējas Natālijas Minovas vadībā. Šo kursu absolvējām 1999. gadā, iegūtot jaunu specialitāti.

Šogad Lielbritānijas padome nolēma atstāt angļu valodas skolotājiem, šīs programmas absolventiem no dažādiem Latvijas novadiem, dot iespēju pilnveidot valodas zināšanas vienā no Anglijas koledžiem. Arī mēs bijām šo laimīgo vidū un devāmies uz Plimutu, kas patiesi izrādījās sena, skaista ostas pilsēta Anglijas dienvidos.

«Mayflower» koledža apgūvām intensīvo angļu valodas kursu divu nedēļu garumā. Nodarbības (25 stundas nedēļā) notika nelielās internacionālās grupās. Tobrīd koledžā mācījās dažādu vecumu un profesiju pārstāvji no 30 valstīm. Tas mums deva iespēju dzirdēt un saprast dažādus akcentus, kā arī bija patīkami apzināties, ka mūsu angļu valodas zināšanas ir pietiekamas, lai brīvi sazinātos ne tikai ar angļiem, bet arī ar spāņiem, itāļiem, arābiem, latīņamerikāņiem, šveiciešiem un citu tautību pārstāvjiem.

Piedaloties nodarbībās un vērojot pasniedzēju darbu, ieguvām arī daudzas jaunas idejas, ko varēsim izmantot savā darbā. Bez tam mācību programmā bija iekļautas ekskursijas uz Plimutu tuvāk esošajām vēsturiskajām pilsētām un ciematiem, lai plašāk iepazītu Anglijas vēsturi, kultūru un tradīcijas.

Valsts valodas prasmes apliecinājums pamatskolu absolventiem

Pēc ilgākām diskusijām Izglītības un zinātnes ministrijā par to, vai pamatskolu (krievu plūsmas skolās) absolventi, kas sekmīgi nokārtojuši eksāmenu latviešu valodā, var saņemt valsts valodas prasmi apliecināšanu dokumentu un kādā kārtībā tas notiek, šajā lietā beidzot ieviesta skaidrība.

Jau kopš 16. jūlija 9. klašu absolventi, kuri sekmīgi nokārtojuši latviešu valodas eksāmenu un ne-

● Slavenie Plimutas dārzi, kur kociņi apcirpti spirālveidā vai izskatās līdzīgi teiksmainiem putniem, izrādījās vēl krāšņāki un krāsaināki nekā tos bija iedomājusies Antra Gertmane.

● Anitra Poplavka (stāv otrā no labās) darbojas grupā, kurā bija ķīniete, divi spāņi un divi franči. Puišis priekšplānā ir kolēģis no Francijas, kas priecējās par tikko saņemto sertifikātu par angļu valodas kursu beigšanu. (Autors foto)

Nobeigumā gribam pateikties Lielbritānijas padomei un personīgi Annai Stjuartes kundzei, kā arī mūsu pasniedzējai Annai Minovai par šo vienreizējo iespēju pabūt mūsu sapņu zemē. Vēl tikai gribas piebilst: «Kolēģi, nebaidieties iesaistīties dažādos izglītības pro-

jektos un programmās, kas paver plašas iespējas piepildīties kādam no jūsu ilgi lolotajiem sapņiem!». Iespaidos dalījās angļu valodas skolotājas Antra Gertmane no Preiļu 1. pamatskolas un Anitra Poplavka no Preiļu Valsts ģimnāzijas

turpina mācības kādā no vispārīgglītojošajām skolām, darba vajadzībām var saņemt apstiprinājumu par viņu valsts valodas prasmi. Šim nolūkam sekmju izraksta oriģināls un attiecīgs iesniegums jāiesniedz personīgi vai pa pastu ierakstītā vēstulē jānosūta uz Izglītības satura un eksaminācijas centru.

Tiem 9. klašu absolventiem, kuri mācības turpinās kādā no vis-

pārīgglītojošajām skolām, iespēju saņemt attiecīgo ierakstu sekmju izrakstā nodrošinās direktors.

Tuvāku informāciju par valsts valodas prasmes atestāciju rezultātu ierakstīšanu mazākumtautību skolu 9. klašu absolventu apliecinājumu izrakstā var saņemt rajona izglītības pārvaldē vai savās skolās.

L.Rancāne

Par sociālo apdrošināšanu var
jautāt arī ministriju speciālistiem

Lai dažādotu sadarbības formas sociālās apdrošināšanas jautājumu risināšanas jomā, tiek piedāvāta iespēja saņemt informāciju ne tikai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) filiālē, bet arī tieši no Labklājības ministrijas un VSAA speciālistiem. Plašākus jautājumu skaidrojumus par sociālo apdrošināšanu, tajā skaitā arī par nule kā darboties sākušo pensiju sistēmas 2. līmeni var saņemt sazinoties pa tālruniem 7282472 vai 9469662, informē PR Stils projektu vadītāja Valda Gēgere.

Celulozes rūpnīcas investors
plāno pirkt Latvijas lielāko
mežizstrādātāju

Jaunās celulozes rūpnīcas investors — Somijas kompānija «Metsaliitto», iegādājoties Somijas firmas «Thomesto» koksnes biznesa daļu, kļūs par Latvijas lielāko mežizstrādātāja SIA «Silva» 97,76% akciju īpašnieku un tādējādi iegūs tiesības iegādāties koksni no valsts mežiem, balstoties uz ilgtermiņa mežizstrādes līgumiem.

«Metsaliitto International Oy» izpilddirektors un jaunās celulozes rūpnīcas projekta kompānijas AS «Baltic Pulp» valdes priekšsēdētājs Ēriks Lagervāls laikrakstam «Dienas Bizness» apliecinājis, ka «Metsaliitto» apspriežas ar «Thomesto» par šī uzņēmuma koksnes biznesa iegādi.

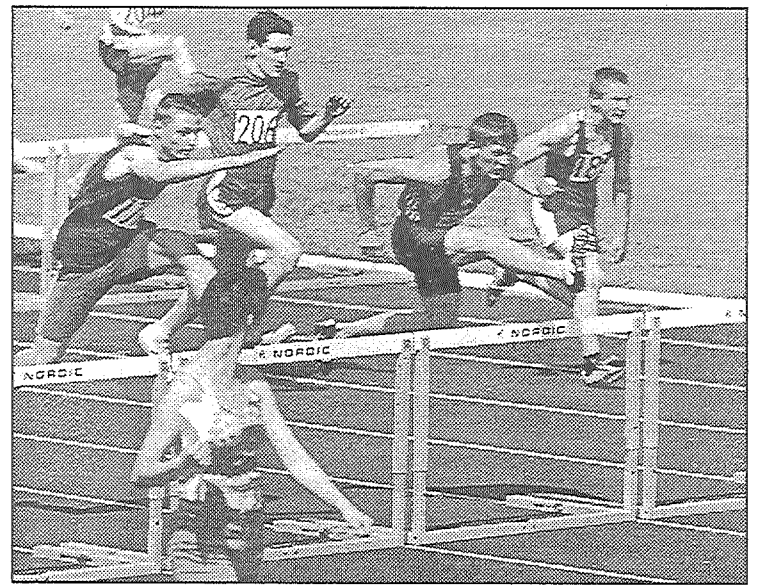
Kā ziņots, pašlaik aktīvi norit sarunas starp Latviju un «Baltic Pulp» ārvalstu investoriem — Somijas «Metsaliitto» un Zviedrijas «Sodra» — par iespējamajiem valsts līdzdalības modeļiem celulozes rūpnīcas projektā.

Lai gan valsts ir paziņojusi, ka ir atteikusies no ieceres par mežu nodošanu lietošanā jaunajai rūpnīcai, Lagervāls uzsvēris, ka «Baltic Pulp» ārvalstu investori joprojām iestājas par valsts mežu nodošanu koncesijā, lai nodrošinātu 40% no nepieciešamajiem koksnes resursiem.

SIA «Silva» pašlaik mežizstrādi valsts mežos veic, balstoties uz agrāk noslēgtajiem ilgtermiņa mežizstrādes līgumiem, kuru kopējā platība pēc valsts mežu apsaimniekotāja VAS «Latvijas valsts meži» datiem ir 125 695 hektāri.

Lagervāls gan apgalvo, ka «Thomesto» koksnes biznesa daļas pirkšanai nav nekādas saistības ar «Baltic Pulp» projektu, jo kompānijai jau tagad esot labs mežizstrādes uzņēmums SIA «Metsaliitto Latvia», kas kopā ar «Sodra» organizāciju varētu būt labs sākums celulozes rūpnīcas apgādei.

LETA

Pirmās vietas Latvijas
un Lietuvas sportistu
sacensībās

● Vitālijs Jekimovs (otrais no labās) apsteidz sāncensus 110 metru skrējienā atlases sacensībās Daugavas stadionā Rīgā.

Ar pirmo vietu 110 metru barjerskrējienā un otro vietu 300 metru barjerskrējienā no Latvijas un Lietuvas skolu jaunatnes sacensībām Aizputē atgriezās Preiļu 2. vidusskolas skolēns Vitālijs Jekimovs. Savukārt Lāsma Stankeviča no Vārkavas vidusskolas izcīnīja trešo vietu 3000 metru soļošanā.

Lāsma un Vitālijs bija iekļauti Latvijas skolēnu izlasē, bet, lai tajā tiktu, nācās pārspēt savus vienaudžus atlases sacensībās. No Preiļu rajona tajās piedalījās de-

viņi skolēni. 2000 metru soļošanā Lāsma Stankeviča ieguva pirmo, bet Sandra Bartuseviča trešo vietu. Savukārt Vitālijs Jekimovs atlases sacensībās abās disciplīnās ieguva pirmās vietas.

Starpvalstu sacensībās 110 metru barjerskrējienā Vitālijs uzrādīja laiku: 15,1 sekunde, bet 300 metrus pieveica 41,4 sekundēs. Lāsma rezultāts bija 18,02 minūtes.

Sacensībās starp Latvijas un Lietuvas skolēniem piedalījās 1986./87. gadā dzimuši pusaudži. Lāsma treneris ir Staņislavs Stankevičs, bet Vitālijs sacensībām gatavojās Aivara Podskoķija vadībā.

L.Rancāne

EIROZINĀS

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas
Delegāciju Latvijā

Soda par pārprodukciju

Vācijas piensaimniekiem nāksies Eiropas Savienībai (ES) samaksāt naudassodu — 89 miljonus eiro par piena pārprodukciju, ko tie pieļāvuši laikā no 2000. gada aprīļa līdz 2001. gada martam. Šajā periodā vācu zemnieki laiduši tirgū 25 000 tonnu piena vairāk nekā to paredz Briseles noteiktās kvotas.

Pārprodukcija šogad ir lielāka nekā pērn, jo liellopu sūklveida encefalopātijas krīzes laikā aizkavējās lopu kaušana.

EIROPROJEKTI

Tiek savākti bīstamie atkritumi

Latvijā ražošanā un sadzīvē veidojas apmēram 30 000 tonnu bīstamu atkritumu gadā, kuru lielākā daļa agrāk nonāca sadzīves atkritumu izgāztuvēs, bet kuru pārstrādei un apglabāšanai tagad nepieciešamas jaudas. Tie ik gadus ir 20 tūkstoši tonnu naftas produktu atkritumi, kas apstrādājami vai sadedzināmi, 4000 tonnas organisko bīstamo atkritumu speciālai dedzināšanai, 500 tonnu neorganisko bīstamo atkritumu speciālai dedzināšanai un 7000 tonnu bīstamo atkritumu, kuri apglabājami speciālā poligonā.

Latvijā, rēķinot uz vienu iedzīvotāju, saražo mazāk kaitīgo atkritumu nekā jebkurā ES valstī — tikai 13 kilogramus gadā. Pat videi visdraudzīgākajā Zviedrijā ir 16 kilogrami «uz galviņas», bet Beļģijā — 276 kilogrami! Latvijas lielākā problēma ir bīstamo atkritumu pārstrāde un uzglabāšana.

Pēc kolhozu likvidācijas deviņdesmito gadu sākumā bezsaimnieka stāvoklī dažādās Latvijas

vietās nokļuva arī aptuveni 1850 tonnu nederīgo pesticīdu. Ar pesticīdu savākšanu tika sākts ieviest bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, jo pretējā gadījumā rastos draudi videi un cilvēku veselībai.

Pateicoties PHARE finansējumam 670 tūkstošu eiro apmērā, gada laikā izdevās savākt gandrīz pusi — 720 tonnas — pesticīdu no 342 noliktavām 16 Latvijas rajonos un nodrošināt to uzglabāšanu bīstamo atkritumu novietnē Gardenē. Atlikušais pesticīdu daudzums tika savākts par Latvijas finansu resursiem. Pavisam Gardenē savāktas 1500 tonnas nelikvīdo lauksaimniecības ķimikāliju.

PHARE programmas finansētajā projektā «Bīstamo atkritumu savākšana un transportēšana» Dānijas akciju sabiedrība «Chem-control» nodrošināja Gardenes bīstamo atkritumu novietnes funkcionēšanu un apsaimniekošanu, kā arī veica nelikvīdo pesticīdu identificēšanu, savākšanu, transportēšanu un izvietošanu Gardenes bīstamo atkritumu novietnē.

Pēc parauga identifikācijas un reģistrācijas datu bāzē ķimikāliju ko-

manda veica pesticīdu pārtarēšanu metāla un plastmasas mucās. Pēc tam mucas tika transportētas uz Gardenes novietni, saskaņā ar ADR noteikumiem. ADR ir Eiropas noteikumi bīstamo kravu transportēšanai ar autotransportu, kas ratificēti arī Latvijā.

Pašlaik Gardenes bīstamo atkritumu novietnē ir 3 noliktavas ar kopējo platību 6300 kvadrātmetri un aptuveno tilpumu 25 tūkstoši kubikmetru. Tajās izvietoti 180 dažādu veidu pesticīdu. Pesticīdu daudzums variē no ļoti maza līdz ļoti lieliem daudzumiem (piemēram, baifidāns — 15 kg; Na THA — 162 tonnas).

Gardenes bīstamo atkritumu novietne ir iežogota (aptuveni 5 ha). Teritorijā atrodas administratīvā ēka, ūdens urbums ar sūkņu staciju, lietusūdeņu savākšanas sistēma, ugunsdzēsības baseins ar neaizsalstošu ūdens piegādi, neliela māja apģērbu žāvēšanai un individuālo aizsardzības līdzekļu uzglabāšanai. Novietne ir apgādāta ar drošu elektroenerģijas padevi un sakaru līdzekļiem. To nepārtraukti apsargā vismaz 2 sargi.

Latvija sargā līci saviem zvejniekiem

Ekskluzīvu tiesību saglabāšana Rīgas jūras līcī ir galvenais Latvijas un ES sarunu temats sadaļā par zivsaimniecību, tā 4. jūnijā Saeimas Eiropas lietu (ELK) komisijas sēdē apliecināja Valsts zivsaimniecības pārvaldes priekšnieks Normunds Riekstiņš.

Lai arī turpmāk saglabātu jūrmalciemu vēsturisko nodarbošanās veidu, jā saglabā tradicionālās nozvejas vietas piekrastes zvejniekiem. «Lai nebūtu tā, ka pēc iestājas ES, viņiem būtu jāstāv krastā un jāskatās, kā lielie kuģi visu nozvejo,» skaidro Normunds Riekstiņš. Bet juridiskais pamatojums Rīgas jūras līča nosargāšanai jārod citur. Latvijas iestāšanās sarunu delegācijas vadītājs Andris Kēsteris tos saredz piekrastes zonas palielināšanā līdz 12. jūras jūdzēm un speciāla režīma noteikšanā līča ekosistēmas saglabāšanā. «Iestāšanās sarunās Latvijai nozvejas tiesību jautājumā jāpanāk labvēlīgs risinājums, jo, atverot Rīgas jūras līci ārvalstu kuģiem,

tiks apdraudēta ekosistēma,» uzsvēra Riekstiņš. Tāds precedents ES jau ir — tā sauktā «Šetlandes kaste» Ziemeļjūrā pie Skotijas ziemeļu salām.

Latvijas iestāšanās sarunu delegācijas vadītājs Andris Kēsteris norādīja, ka Latvijas delegācijai sarunās rūp ne tikai jautājums par ekskluzīvām nozvejas tiesībām Rīgas jūras līcī. Latvija pieprasa atļauju ieviest intervences mehānismu brētliņu nozvejā, kas dotu iespējas pēc iestāšanās ES zvejniekiem saņemt kompensācijas maksājumus no ES kopējas zivsaimniecības politikas budžeta vai no valsts budžeta līdzekļiem. Eiropa pagaidām mūs nesaprot, jo pati 85% nozvejoto brētliņu izmantr zivju miltu sagatavošanā, bet Latvijā 95% brētliņu izmanto pārtikā.

Sākotnēji līdzīgas prasības iestāšanās sarunās izvirzīja arī Polija, Lietuva un Rumānija. Tā kā Lietuva un Rumānija piekāpās šajā jautājumā, tagad Latvijas brētliņu liktenis ir atkarīgs no lielākās brētliņu zvejotājas Polijas turpmākās pozīcijas.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Vai obligātā civiltiesiskā apdrošināšana kļūs dārgāka?

Ja Eiropas auto vadītājs cieš satiksmes negadījumā uz Eiropas ceļiem, par auto nodarīto skādi apdrošinātājam viņam atmaksā līdz 60 tūkstošiem latu, bet par kaitējumu paša veselībai — līdz 200 000 latiem. Apdrošinātāja atbildības limits Latvijā par ceļu satiksmes negadījumā mantai nodarītajiem zaudējumiem ir līdz 9000 latiem, bet par cietušajai personai nodarītu paliekošu darbaspēju zudumu — līdz 1000 latiem gadā. Latvijā mašina ir vērtīgāka par cilvēku, bet tik un tā var gadīties, ka remonts izmaksā dārgāk nekā apdrošinātājs uzņēms atmaksāt.

Sarunās ar Eiropas Savienību Latvija prasīja pārejas periodu līdz 2005. gadam izmaksājamās kompensācijas pielīdzināšanai ES līmenim. Eiropas Komisija to nepieņēma. Līdz ar to ES prasības šajā jomā ir jāievieš līdz 2003. gada janvārim.

Saeimas Eiropas lietu komisijā Gvido Janevičs, Satiksmes biroja valdes priekšsēdētājs, (11. jūnijā) skaidroja deputātiem, ko nozīmē ES prasību ieviešana pusotra gada laikā:

Gvido Janevičs: — Līdz iestājas ES pakāpeniski palielināsies cietušajiem izmaksājamās prēmijas apjoms. Jau nākamgad cilvēkam nodarītais kaitējums var būt aprē-

ķināts līdz 100 000 latiem, bet transporta līdzeklim — līdz 20 000 latiem. Gadu vēlāk tam jāatbilst ES standartiem: līdz 200 000 latiem cietušajam un līdz 60 000 latiem par automašīnu. Līgumu vajadzēs noslēgt ne mazāk kā uz gadu, bet ir paredzēti dalītie maksājumi.

Edvīns Inkēns: — Ko paredzētās izmaiņas nozīmē patērētājam?

G. Janevičs: — Ja tās realizēs tagad, tad nebūs lielu pārmaiņu, jo jau pašlaik apdrošināšanas firmas piemēro atlaides, kas nozīmē, ka polišu cenas ir zemākas nekā Ministru kabineta noteiktās.

E. Inkēns: — Vai ir iespējams nosaukt kādus aprēķinus?

G. Janevičs: — Neviens nevar precīzi pateikt, kāda būs prēmiju dinamika pēc limitu paaugstināšanas. Taču strauju pārmaiņu nebūs.

E. Inkēns: — Vai autoīpašnieki pirmajos gados izjutīs starpību?

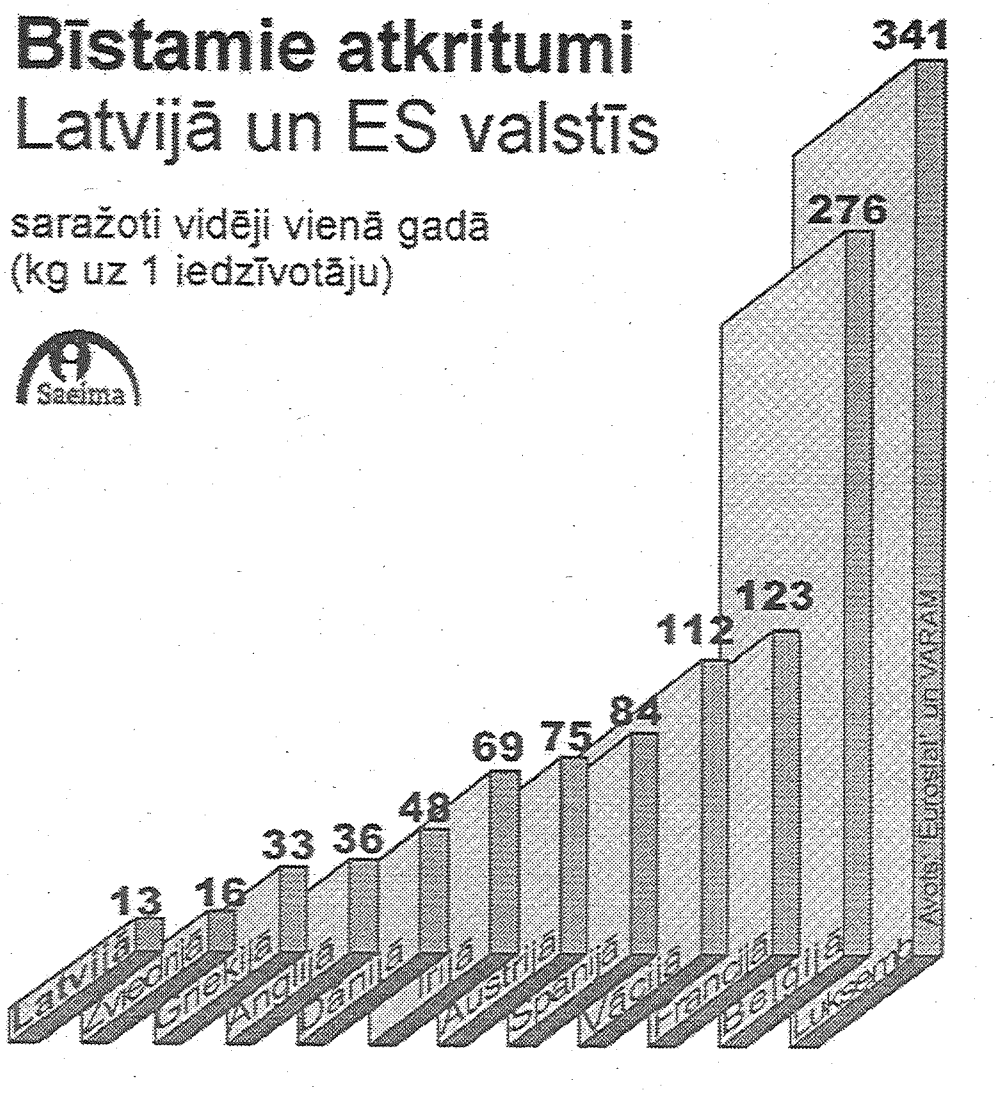
G. Janevičs: — Pirmajā gadā nevajadzētu būt.

E. Inkēns: — Bet cilvēki plāno vairāk nekā gadu uz priekšu. Kā būs pēc pāris gadiem?

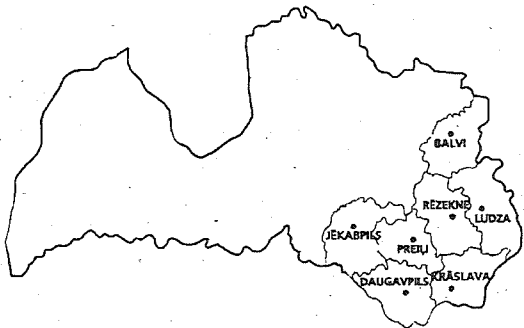
G. Janevičs: — Mēs varam plānot 5 gadus uz priekšu. Ja mūsu algas būs kā Eiropā, atlīdzība būs kā Eiropā, tad arī prēmijām būtu jābūt kā Eiropā. Taču 5 gadu laikā tā vēl nebūs.

Bīstamie atkritumi Latvijā un ES valstīs

saražoti vidēji vienā gadā (kg uz 1 iedzīvotāju)

KAIMINU RAJONOS

Prezidente viesojas Ludzas rajonā

Vakar sākās un šodien turpinās Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas vizīte Ludzas rajonā. Vizītes darba kārtībā bija dažādas tikšanās ar Ludzas rajona padomes deputātiem, rajona atbildīgajām amatpersonām, vietējiem iedzīvotājiem. Šodien prezidente apmeklēja Malnavas lauksaimniecības tehnikumu, viņai paredzēta tikšanās ar Goliševas iedzīvotājiem. Vaira Viķe-Freiberga piedalīsies arī Aizgāršas robežpārejas kompleksa atklāšanā un apciemos integrācijas nometni Nautrēnu vidusskolā.

(Pēc Valsts prezidenta kancelejas materiāliem)

● BALVU RAJONĀ

Dusmu lēkmē nodedzina četras ēkas

Nakts no sestdienas uz svētdienu Stablenieku ģimenei Lazdukalna pagasta «Saipetniekos» iesākās drausmīgi. Ap pulksten vieniņiem mājas saimniece Skaidrīte Stableniece izdzirdēja troksni. «Kaut kas noklākšķēja. Mājā izsita korķus. Bet, kad paskatījies pa logu, sāku kliegt: mēs degam!» tā pārdzīvoto nakti atceras saimniece.

Tonakt «Saipetniekos» sadega četras saimniecības ēkas: klēts, kūts, siena un malkas šķūnis.

Dienu pirms nelaimes kaimiņš Pēteris Stableniekiem draudēja māju nodedzināt. Diemžēl viņa brīdinājumu neviens nepņēma vērā. Stāsta S. Stableniece: «Sestdien vīru bijām izbraukuši. Mājās ika meita. Pie viņas atnāca ra audzudēls un pastāstīja, ka ēteris gatavojas nodedzināt mūsu ju, ja vīrs viņu nepieņems darbā. Pērn mēs Pēterim par velti sapļāvām un sapresējām sienu. Vēlāk viņš lūdza darbu. Piekritām, bet ar norunu, ja sāksies dzeršana, tad jāaiziet. Dzeršana sākās. Bet, kas to būtu domājis, ka viņš uz labu atbildēs ar ļaunu. Var teikt, vakarā mūsmājās paēda maizi, bet naktī tās nodedzināja. Kad policisti viņam jautāja, kā māju aizdedzinājis, viņš sacīja, — nejausi pametis smēķa galu. Pirms tam Lazdukalnā lija lietus. Kāds tur papiross?»

Kad nelaimes vietā ieradās ugunsdzēsēji, Saipetniekos dega četras saimniecības ēkas, kas atradās pāris metru attālumā no dzīvojamās ēkas. Stablenieku ģimene tobrīd no mājām laukā nesa iedzīvi, lai glābtu, kas glābjams. «Sākumā paņēmām dokumentus. Pēc tam dažādas mantas. Visapkārt dubļi. Tad ugunsdzēsēji sāka apļautīt dzīvojamo māju un teica, lai neuztraucamies, jo mājai neļaus aizdegties,» stāsta saimnieces meita.

Ugunsgrēkā sadega saimniecības ēkas, tostarp 30 kubikmetri malkas, 10 tonnas siena, teliņš, 21 trusis, pieci maisi ar vilnu, kā arī citas sadzīves mantas.

Par ļaunprātīgu dedzināšanu aizturēts agrāk tiesātais Pēteris Pokulis. Ierosināta krimināllieta.

Balvēniete piedalās starptautiskajā skaistumkonkursā

«Mis Balvi 2000» Anda Kriviša atgriezies no starptautiskā skaistumkonkursa «Mis Intercontinental 2001» Vācijā. Kaut godalgotas vietas nav iegūtas, Andas iespādi ir spilgti un patīkami.

Šis esot piektais lielākais no daudzajiem starptautiskajiem skaistumkonkursiem, kuros, ja vēlas un nopērk licenci, var piedalīties pasaules valstu pārstāvji. Andu konkursam pieteica un dalības maksu apmaksāja aģentūra «Mis

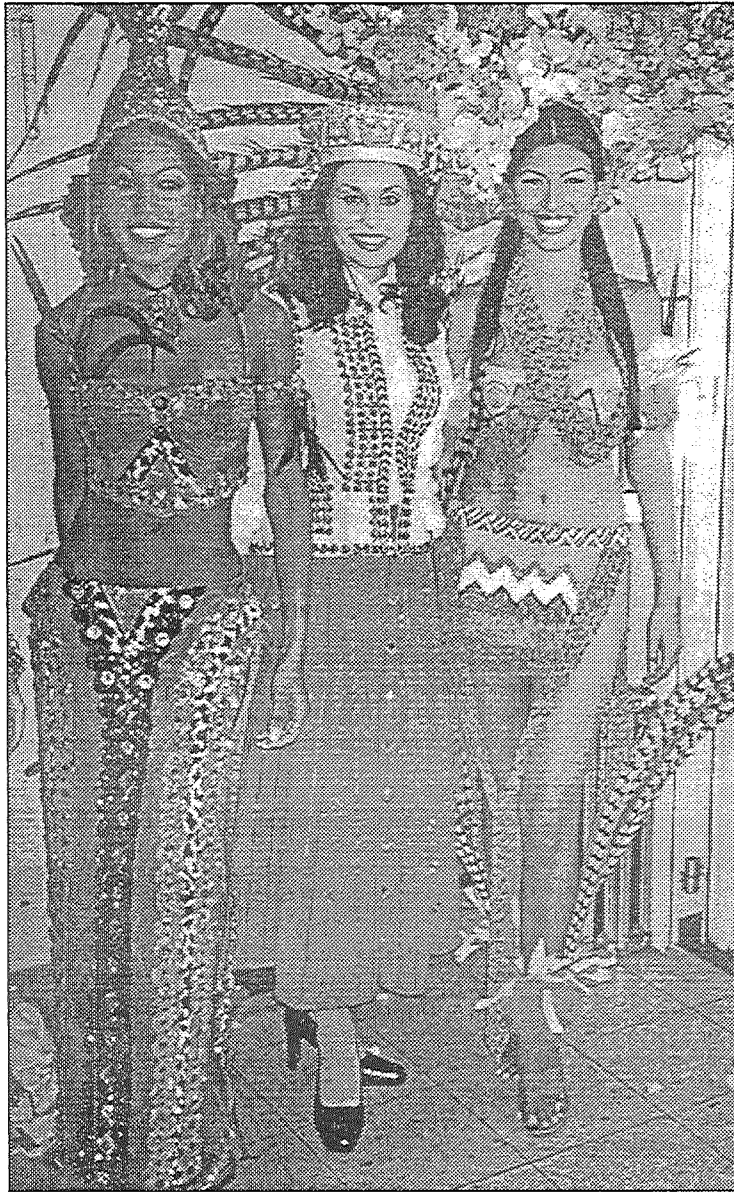
Latvija».

Kā jau starptautiskos konkursos pierasts, uzvarēja tumšādaiņās meitenes. «Var teikt, ka tas jau ir iepriekš zināms. Viņām ir citāda mentalitāte un citāda auguma struktūra nekā mums — aukstajām», atzīst Anda. Viņas vienmēr pievērs sev uzmanību ar skaļu uzvedību, vienmēr nostājas pirmajās rindās, vienmēr ir ļoti krāšņos tērpos. Bet Baltijas un Ziemeļvalstu meitenes tāpēc neuztraucas vai traucas neceļ. Anda atzīst, ka viņas nedomā par uzvaru, bet vienkārši izmanto iespējas, ko šādi konkursi dod. Divās nedēļās Vācijā izbraukāta krustu šķērsu. Runājoties ar meitenēm, ir iespēja uzzināt daudz par citām zemēm. Brīnījās, kāpēc Singapūras meitene tik ļoti kāri košļā košļājamo gumiju. Izrādās, viņu valstī tas ir ar likumu aizliegts.

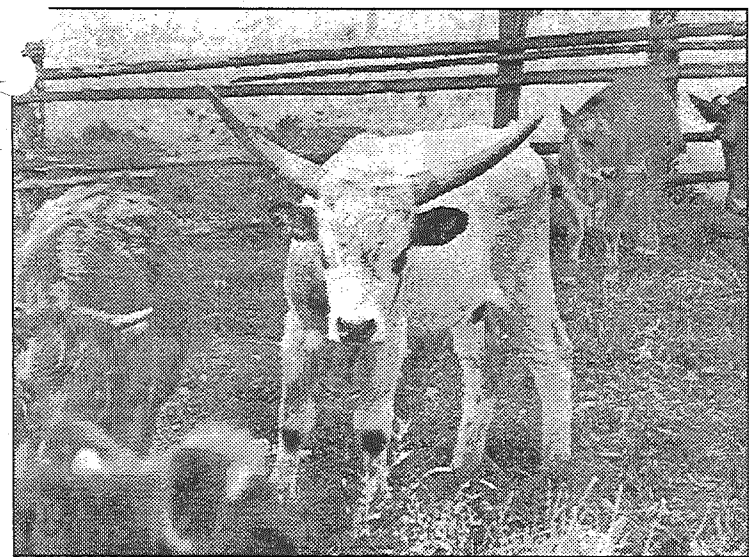
Bet jebkurā gadījumā konkurss ir smags darbs. Fiziski smags, jo divas nedēļas jāstrādā. Naktīs sācumi, «tusiņi», dienā — fotografēšanās, un visur nemanāmi klāt ir kāds no žūrijas. Sasprindzinājums ir arī katrs uznaiciens «uz mēles» un sevis un savas valsts prezentēšana.

«Vaduguns»

● Pretendentes uz skaistuma karalienes kroni tautastērpos.

● LIEPĀJAS RAJONĀ

● Lielragainais Ungārijas stepju bullis ir cieši sadraudzējies ar Latvijas brūnālām, lai veidotu izskata un izturības ziņā interesantu krustojumu. Teliņem, kuras dzimušas tumši sarkanbrūnas, biezā spalva pusotra mēneša laikā kļuvusi krietni gaišāka.

Jauns lielragaino bulļu un Latvijas brūnās krustojums

Pērn ievestie pelēkie Ungārijas stepju bulļi sakrustoti ar Latvijas brūnajām govīm, un interesenti Rucavas pagastā var vērot pusotru mēnesi vecus telēnus neparastā krāsā un pabiezāku spalvu. Mērķis, veidojot šādu krustojumu, bi-

jis izveidot šķirni, kas piemērota īpaši aukstam un slapjam laikam, un krāsas ziņā labi iederētos ainavā, skaidro speciālists no Holandes. Šis projekts Latvijā sāksies pirms pusotra gada, un tagad Rucavas pagastā esot 13 govju liels ganāmpulks, gaidāmi vēl četri teliņi.

«Kursas Laiks»

● KRĀSLAVAS RAJONĀ

Aulejā saldē zemenes

Zemnieku saimniecībā «Līva» negaida, kad kaut kas rokās iekritīs, eksperiments te ir galvenais faktors cīņā par izdzīvošanu. Uzņēmīgie Lipšāni pirmie piedāvāja zemniekiem jaunu agroservisa veidu, rituļskābsiena un rituļskābarības sagatavošanu plēves iepakojumā. Pagājušajā gadā tika sagatavoti 5,2 tūkstošu rituļu sniegbaltās «drēbēs», bet šogad, kad darbs pašā spraugumā, jau 4000. Nesen iegādāts arī jauns traktors MTZ-952.

● LUDZAS RAJONĀ

Viņus vieno ticība

Kārsavieši jau pieraduši, ka katru vasaru pareizticīgo baznīcas tuvumā uzrodas telšu pilsētiņa. Jau vairākus gadus tēva Viktora vadītāajā draudzē viesojas ciemiņi no tuvākām un tālākām ārzemēm, kā arī mūsu valsts iedzīvotāji. Neskatoties uz to, ka tēvs Viktors ir pareizticīgo konfesijas garīgais tēvs, šo nometni apciemo dažādu konfesiju pārstāvji. Kas pievelk šos cilvēkus, kas liek viņiem mērot ilgo, sarežģīto un naudas ziņā diezgan dārgo ceļu uz Kārsavu?

Jauns virziens ir aūglu un ogu kultūras. Marta Lipšāne pārsteidz ar vērīnīgumu — ķiršu stādu skaits drīz sasniegs tūkstoti, vairākus hektārus aizņem zemenes un openes. «Izaudzēt ražu nav problēma, bet problēma ir to realizēt,» teic aulejieši. Taču uzņēmīgi cilvēki nerunā, bet dara. Lipšānu ģimene iegādājās jaudīgas saldēšanas iekārtas no Dānijas, un trijās saldēšanas kamerās ar fiksētu minusa temperatūru: ap nulli, -18 un -36 grādu temperatūrā glabājas pirmās trīs tonnas zemeņu. Aule-

jas saldētavas noliktavās var novietot ilgstošai glabāšanai desmit reizes lielāku produkcijas daudzumu.

Katrs jaunievedums ir saistīts ar risku, un Lipšānu jau nedaudz sarūgtināja no galvaspilsētas saņemtā informācija: Polija cenšas izkonkurēt Latvijas zemniekus ar zemām cenām, piedāvājot ziemā saldētas zemenes par 46 santīmiem kilogramā. Viss ir labi jāapsver un jārēķina. Un jāmeklē garantēta noieta kanāli.

«Ezerzeme»

Kā pastāstīja nometnes vadītāja maskaviete Margarita Belotlova, nometnes darbā piedalās kristietības pedagogi, svētdienas skolu skolotāji. Semināru organizē Maskavas augstākā pareizticīgo kristietiskā Filareta skola un Pareizticīgo draudžu sadraudzības brālības bērnu un jauniešu centrs, kā arī Kārsavas svētās Jefrosinijas baznīca. Apmēram 20 pedagogu no Maskavas, Sanktpēterburgas, Tulas, Arhangeļskas kopīgi spriež par bērnu garīgo dzīvi, kristīgās audzināšanas pamatprincipiem.

— Uz Kārsavu mēs braucam gandrīz stihiski. Sazvanāmies, sa-

runājam un esam šeit. Es personīgi esmu Kārsavā jau trešo reizi, uz šejieni vienmēr dodos ar prieku. Līdzīgi ņemu bērnus. Cilvēkus pievelk šīs vietas dabas skaistums, īpašā aura un, protams, arī tēvs Viktors. Viņš piesaista ar savu labestību, ar īpaši labvēlīgu attieksmi pret bērniem. Viņā ir tik daudz mīlestības, ka cilvēkiem ir patīkami te atrasties, — tā par nometni stāsta maskaviete Tatjana.

Kā atzīmēja tēvs Viktors, tas, ka cilvēki tiecas uz dievnamu, ir tikai apsveicami.

«Ludzas Zeme»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Kriminālpolicijas priekšnieks devies izdienas pensijā

1. augustā sakarā ar izdienas pensijas vecuma sasniegšanu no dienesta tika atvaļināts Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks, kriminālpolicijas priekšnieks pulkvežleitnants Nikolajs Maksimovs. 6. augustā savu kolēģi atpūtā pavadīja policijas pārvaldes vadība, darbinieki, kā arī rajona virsprokurors A.Paura, rajona tiesas priekšsēdētājs J.Svikliņš un Preiļu rajona padomes pārstāvji.

Nikolajs Maksimovs sāka strādāt Preiļu milicijā 1976. gadā kā valsts autoinspektors, bet pēc mācībām Minskas augstākajā milicijas skolā — dažādos operatīvajos amatos. Kolēģu ziedi un apsveikumi bija nedaudz ar skumīgu pieskaņu, taču reizē arī ar prieku, ka Nikolajs Maksimovs paliks valsts policijas štatu sarakstā rezervē.

L.Kirillova

● Vēl ilgus gadus stipram būt un turēties kopā ar kolēģiem Nikolajam Maksimovam vēlēja rajona policijas pārvaldes priekšnieks Roberts Šņepsts. Foto: M.Rukosuļevs

Jānis Maizītis apmeklēja Preiļu prokuratūru

1. augustā ģenerālprokurors Jānis Maizītis, Ģenerālprokuratūras krimināltiesiskā departamenta virsprokurors Ēriks Zvejnieks un administratīvā direktora vietnieks Roberts Ozoliņš apmeklēja Preiļu prokuratūru.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona virsprokurors Andris Paura, Jānis Maizītis turot pēc iecelšanas amatā doto vārdu — iepazīties ar visām prokuratūrām, kolektīviem, darba vidi un apstākļiem.

Divu stundu laikā, ko ģenerālprokurors pavadīja Preiļos, viņš runājās ar katru no prokuroriem par darba ikdienu un problēmām, kā arī aplūkoja pilnīgi visas prokuratūras darba telpas. Maizītis piekrita tam, ka Preiļu prokuratūrā nepieciešams remonts. Preilieši saņēma solījumu, ka līdz apkures sezonas sākumam visās prokuratūras telpās, kas atrodas Talsu ielas 2 ēkas ziemeļu pusē, vecie logi tiks nomainīti pret paketi. Kā skaidroja A.Paura, ziemā vējinā laikā šajos kabinetos šķīrbai no logu dēļ gaisa temperatūra reizēm noslīdējusi pat līdz 12 grā-

diem. Diemžēl finansu trūkuma dēļ ar pārējiem remontdarbiem būs jāpaciesas.

Sarunā ar rajona virsprokuroru Jānis Maizītis apspriedis prokuratūras darba rezultātus, īpašu uzmanību veltot ekonomiska rakstura noziegumu izmeklēšanai.

No Preiļiem Jānis Maizītis devās uz Krāslavas rajona prokuratūru, kā arī uz Daugavpils rajona, pilsētas prokuratūru un apgabālprokuratūras Daugavpils grupu. Zīmīgi, ka tagad Maizītis apmeklējis visas Latgales prokuratūras.

L.Kirillova

Autovadītāji maksā pirmos lielos sodus

Kopš stājušies spēkā grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas paredz arī bargākus un diferencētus sodus par automašīnas vadīšanu dzērumā, ceļu policija sastādījusi vairāk nekā 150 protokolu šoferiem, kuriem alkohola reibuma pakāpe pārsniegusi 1,5 promiles. Sodu pagaidām samaksājuši tikai divi.

Pirmajās dienās, kad stājās spēkā bargie sodi, Rīgā vien divu dienu laikā par braukšanu alkohola reibumā tika aizturēti 22 autovadītāji. Šobrīd saskaņā ar Galvenās ceļu policijas pārvaldes datiem sastādīti 152 protokoli autovadītājiem, kuru reibuma pakāpe pārsniegusi 1,5 promiles, tomēr, kā norādīja policijas darbinieki, šī informācija neesot pilnīga, jo visi dati par pārkāpumiem vēl neesot apkopot.

Šobrīd zināms, ka 12 cilvēkiem jau uzlikts sods, astoņiem autovadītājiem jāšķiras no tiesībām uz gadu un jāmaksā 300 latu naudas sods, trim jāsamaksā 300 latu un jāšķiras no autovadītāja apliecības vienā gadījumā — uz 15, otrā — uz 18 un trešajā — uz 20 mēnešiem. Vislielākais pagājušajā mēnesī piespriests sods par braukšanu dzērumā — 350 latu un tiesību atņemšana uz 24 mēnešiem. Pagaidām tikai divi neveiksmīgie šoferi kērušies pie soda nomaksas. Vienam vēl jāsamaksā 15 latu par ekspertīzi, bet otram atlicis nomaksāt 50 no 300 latu lielās soda naudas.

Jau ziņots, ka personām par transportlīdzekļa vadīšanu un transportlīdzekļu praktiskās vadīšanas apmācību alkoholisko dzērienu iespaidā, ja tiks konstatēta alkohola koncentrācija asinīs, izelpotajā gaisā vai citā bioloģiskajā vidē no 0,5 promilēm līdz 1 promilei,

varēs uzlikt naudas sodu no 100 līdz 250 latiem un atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz deviņiem mēnešiem vai bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas.

Ja alkohola koncentrācija asinīs būs lielāka par 1 promili, bet nepārsniegs 1,5 promiles, varēs uzlikt naudas sodu no 200 līdz 350 latiem un atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku no sešiem mēnešiem līdz diviem gadiem. Savukārt, ja alkohola koncentrācija būs lielāka par 1,5 promilēm, varēs uzlikt naudas sodu no 300 līdz 450 latiem un atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku no gada līdz trim gadiem.

Saskaņā ar grozījumiem, ja vainīgais ir labprātīgi pieteicies pirms izdarītā pārkāpuma atklāšanas, tas tiks uzskatīts par atbildību mikstinošu apstākli.

«Rīgas Balss»

Izdarija pašnāvību darba vietā

1. augustā «Hanzas maiznīcas» darbinieki pēdējā gaitā izvadīja savu kolēģi, ceptuves strādnieku Diamīdu. Pēdējā laikā uzņēmuma ražotnē valdījusi ne visai veselīga atmosfēra, kas rosinājusi konfliktus arī darbinieku vidū. Viena tāda konflikta dēļ Diamīdu bija paredzēts norīkot citā darbā — par apkopēju. Acimredzot bijuši arī

citi iemesli, kāpēc viņš, ieradies darbā un sastādījis ar vienu no darbiniecēm, izdarīja pašnāvību, pakaroties dušas telpās. Jau tuvākajā laikā «Hanzas maiznīcas» filiāles darbiniekiem bez maksas tiks nodrošināta profesionāla psihologa palīdzība.

«Rēzeknes Vēstis»

POLICIJAS ZIŅAS

Dubnā noslika jauns vīrietis

29. jūlijā Līvānos Dubnas upē pie ūdenskrituma nenoskaidrotos apstākļos alkohola reibumā noslika divdesmit piecus gadus vecais Vladimirs V., kurš kopā ar grupu jauniešu atpūtās upes krastā. Kā policijai skaidroja aculiecinieki, puisis un meitene esot lekuši no aizsargdambja. Kad meitene sākusi slikt, jauniešiem centies palīdzēt. Taču straume bijusi pārāk lieka, un jauniešiem nav varējis izpeldēt.

Aizbrauca no notikuma vietas

27. jūlijā ceļā Līvāni — Preiļi 6. kilometrā notika sadursme starp divām automašīnām VW Passat un GAZ 53, kuras vadītājs no notikuma vietas aizbrauca. Tika bojāta automašīna VW Passat. Sastādīts administratīvais protokols.

Avarēja, veicot apdzīšanu

30. jūlijā ceļā Daugavpils — Rēzekne 95. kilometrā automašīnas Audi 100 vadītājs Vadims D. (Daugavpils iedzīvotājs), veicot apdzīšanu, netika galā ar savu automašīnu, nobrauca no ceļa un apgāzās. Bojāta automašīna, cilvēki nav cietuši. Sastādīts administratīvais protokols.

Satiksmes negadījumi — meža zvēru dēļ

Pēdējās nedēļas laikā reģistrēti divi ceļu satiksmes negadījumi, kad par avārijas iemesliem kļuvis meža zvēri, kas negaidot izskrējuši uz ceļa pārāk tuvu braucošam transportam. Tā 30. jūlijā stīmas dēļ uz ceļa Preiļi — Rudzāti avarēja automašīna Opel Zafira. Iepriekš līdzīgs negadījums ceļā Preiļi — Pelēči 6. kilometrā gadījās kādam automašīnas Volvo vadītājam. Nav lieki atgādināt autovadītājiem, ka slikti pāredzamās vietās un mežu masīvos drošāk tomēr pievaldīt savus spēkratus un braukt lēnāk.

Rīdzinieks nobrauca no ceļa

30. jūlijā ceļā Krāslava — Aglona — Preiļi — Madona 40. kilometrā avarēja automašīna Citroen, kuru vadīja rīdzinieks Gatis O. Autovadītājs neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu un nobrauca no ceļa. Sastādīts administratīvais protokols.

Sodis par auto mazgāšanu dzirnavu diķī

Sastādīts protokols un nosūtīts izskatīšanai administratīvajā komisijā par to, ka prelietis Zans J. 27. jūlijā Preiļos divu metru attālumā no dzirnavu diķa uz Daugavpils ielas mazgāja savu automašīnu. Tādā veidā tika piesārtā ūdens krātuve un pārkāpta Preiļu novada domes noteikur

Soditi par huligānismu un skandāliem

27. jūlijā Preiļos, Liepu ielā 12 ģimenes skandālu sarīkoja Aivars S. Sastādīts administratīvais protokols.

31. jūlijā Preiļu rajona policijas pārvaldes telpās Maksims V. alkohola reibumā ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

1. augustā Rudzātu pagasta Kurčinos Alberts K. alkohola reibumā mājās sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

1. augustā Līvānos, Rīgas ielā 42a Staņislavs S. veica huligāniskas darbības un sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

3. augustā Līvānos veikalā «Ratta», kas atrodas Rīgas ielā 98, Sergejs L. un Jurijs L. (abi ir Rīgas iedzīvotāji) veica huligāniskas darbības un nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīti administratīvie protokoli.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Izmaiņas rajona policijas pārvaldes kadru sastāvā

Preiļu rajona policijas pārvaldes kadru sastāvā notikušas vairākas izmaiņas.

No 1. augusta rajona policijas pārvaldes kriminālpolicijas priekšnieka pienākumus pilda policijas majors Edgars Fedosejevs, kas

līdz šim bija Līvānu policijas nodaļas priekšnieks.

Savukārt Līvānu policijas nodaļas priekšnieka pienākumu veikšana no 1. augusta uzticēta policijas kapteinim Kasparam Smilškalnam, kurš iepriekš bija nodaļas priekšnieka vietnieks.

L.Kirillova

INFORMĀCIJA, VESELĪBA

Rīgas 800 gadu jubilejas svinību programma

16. augusts
Plkst. 19 — Rīgas Garīgās mūzikas festivāla atklāšana Svētā Jāņa baznīcā.

17. augusts
Plkst. 15 — Rīgas 800 gadu un Stokholmas 750 gadu jubilejām velūtas izstādes «Trīs zvaigznes — trīs kroņi» atklāšana izstāžu zālē «Arsenāls».

Plkst. 15.30 - 17 — Jūras spēku orķestra, Mičiganas Nacionālās gvardes orķestra, Norvēģijas Karaliskās gvardes orķestra un Nacionālo Bruņoto spēku orķestra defilē programmas no Brīvības pieminekļa līdz Doma laukumam.

Plkst. 20.40 — Rīgas 800 gadu jubilejas svinību atklāšanas ceremonija «Rīgas radišana» Doma laukumā.

8. augusts
Rīga gadsimtos 800 gadu 800 minūtēs.

No agrā rīta līdz vēlam vakaram — astoņsimt minūtes līdzinās astoņsimt gadiem. Arī tu esi daļa šī laika, vienā dienā iedēris visos 800 gados:

iezīmēsim upes Rīdziņas gultni ar ziedu ceļu (visas dienas garumā).

Plkst. 8.40 - 23.30 — galvenā svinību skatuve Doma laukumā.

Plkst. 10 - 23 — tērpsimies 33 paaudžu rīdzinieku tērpos.

Pilsēta tērpjas ne tikai akmeņi, kokā un stiklā, tā tērpjas arī vadmālā un līnā, zīdā un samtā, svārkos, vestēs, krinolīnos, aubēs, pieburos, cimdos un korsetēs. Pilsēta greznojas ne tikai ar portikiem un skulptūrām, puķu dobēm un parkiem, bet arī ar mežģīnēm un manšētēm, parūkām un gredzeniem, vēdekļiem un rokassprādzēm.

Plkst. 10 - 22.30 — dejosim Kalpaka bulvārī un Merķeļa ielā.

No latviešu, libiešu, vācu, poļu, zviedru, krievu u. c. tautu dejām līdz diskotēkai — Latvijas labāko kolektīvu veidotajai «dejas upei» neizdancināts pāri netiek neviena.

Plkst. 10 - 22.30 — dziedāsim pie Brīvības pieminekļa.

Kori un folkloras grupas, dziesmā iesaistot ikvienu Rīgas svētku viesi, izdzied Rīgas vēsturi gan latviešu tautasdziesmās, gan citu mūzikas tradīciju un stilu melodijās.

Plkst. 10 - 22.30 — ēdīsim Raiņa bulvārī, posmā no Kr.Barona līdz Kr.Valdemāra ielai.

Vienreizēja iespēja brokastot, pusdienot, vakariņot pie zemnieku galda, nobaudīt askētisko viduslaiku virtuvi, apbrīnot baroka laikmeta pavāru virtuozitāti vai industriālā laikmeta brīnumus.

Plkst. 10 - 22.30 — skatīsimies kumēdīņus Līvu laukumā.

Cirka mākslinieki, Rīgas teātru aktieri un muzikālā grupa «Tatara» (Vācija) dienā izrādīs 50 dažādu raksturu brīnumus, bet programmā «Balagāna zvaigzne» ik pusstundu uzstāsies pazīstamas personas.

Plkst. 10 - 23 — klausīsimies ragu mūziku Pils laukumā.

Piedalās pūtēju orķestris «Rīga», J.Mediņa mūzikas skolas orķestris, Rīgas Saksfonu kvartets, «Pažarnieku» orķestris, Mičiganas Nacionālās gvardes orķestris, Norvēģijas Karaliskās gvardes orķestris u. c.

Plkst. 10 - 22.45 — mērosimies seno mūziku pie Svētā Pētera baznīcas.

Deju maratons un karaoke, 19 dažādu tautu un valstu spēles un atrakcijas, latviešu rok mūzikas vēsture — no «Menueta» līdz «Prāta vētra».

Plkst. 11 - 19 — klausīsimies seno mūziku pie Svētā Pētera baznīcas.

Programmā viduslaiku, renesanses, baroka, 18. gs. mūzika, Rīgas 16. gadsimta komponista Burharda Valdis drāmas «Pazudušais dēls» fragmenti. Piedalās senās mūzikas ansamblī «Rondellus» (Igaunija), «Hortus Musicus» (Igaunija), «Ludus», Cantos, «Sacrum».

Plkst. 21 - 4 — skatīsimies un klausīsimies Mocarta «Burvju flautu» pie Kongresu nama.

Latvijas ekspozīcija «Rīgai 800». 49. Venēcijas biennālē tapušās režisora Viestura Kairiša un Ilmāra Blumberga filmas «Burvju flauta» un režisores Lailas Pakalniņas filmas demonstrācija.

Plkst. 17 — Hermaņa Brauna fonda rīkotā četru gadu koncertcikla «Pilsētai un pasaulei» noslēguma koncerts Latvijas Nacionālajā operā.

Piedalās Inese Galante, Inga Kalna, Elīna Garanča, Ingus Pētersons, Egils Siliņš, Gidons Krēmers un KREMERata Baltica, Ilmārs Lapiņš un Vasilijš Sinaiskis.

Plkst. 23.35 — Rīgas 800 gadu jubilejai veltīta skaņdarba «Sapnis par Rīgu» pirmatskaņojums un gaismas uzvedums virs Daugavas.

Svētku augstākā pacēluma mirklī — astoņsimtajā minūtē — Mārtiņa Brauna radītā mūzika «Sapnis par Rīgu» un gaismas uzvedums virs Daugavas. Šajā naktī Rīgas vēsture pārtaps brīnišķīgā mūzikā un skaistākajos uguns ziedos pasaulē.

No aģentūras «Rīga 800» bukleta

INTERESANTI

Angliete kļūst par ilgdzīvošanas rekordisti

Par vecāko sievieti pasaulē ir kļuvusi angliete Emija Izabela Mereja, kurai ir 113 gadu. Viņa ieguvusi šo titulu nesēn — pēc 115 gadu vecās francūzietes Mari Bremonas nāves. Angļu ilgdzīvotāja dzimusi 1887. gada 5. oktobrī, ko apstiprina dokumenti. Viņas vārds tika ierakstīts Ginesa rekordu grāmatā. Viņas mazdēls Niks apgalvo, ka vecmāmiņa turpina interesēties par daudziem notikumiem. Vienīgais, kam viņa vēl arvien atsakās noticēt, ir amerikāņu astronautu Mēness apmeklējums.

Šķiršanās svin tāpat kā kāzas

ASV arvien populārākas kļūst svinības, kurās bijušie laulātie svin savas laulības šķiršanu. Šādas svinības palīdz bijušajiem laulātajiem aizmirst šķiršanās rūgtumu. Iespējams, ka drīz svinību par godu laulības šķiršanai būs gandrīz vairāk nekā kāzu svinību, jo izpētes dati liecina, ka tikai ceturta daļa amerikāņu ģimeņu ir precēti pāris un bērni. ASV ar šķiršanos beidzas 40 procenti laulību. Pārdošanā jau parādījušas grāmatas ar padomiem, kā labāk izšķirties. Viena no tām — «Atvērto šķiršanās» — ir kļuvusi ļoti populāra.

Epilepsija — viena no gadsimta slimībām

Valsts Obligātās Veselības drošināšanas (VOVAA) Inākie apkopotie 2000. gada statistikas dati par saslimstību ar epilepsiju Latvijā liecina, ka mūsu valstī šobrīd ir reģistrēti 8594 epilepsijas slimnieki. Tas ir gandrīz par tūkstoši vairāk nekā pagājušajā gadā. Statistika rāda, ka Latvijā ar epilepsiju vairāk slimnieki ir gados jauni cilvēki, turklāt trešā daļa, t. i. vairāk nekā 3000 no pacientiem ir Rīgas un Rīgas rajona iedzīvotāji.

Latvijā arvien vairāk palielinās to cilvēku skaits, kuriem tiek diagnosticēta epilepsija. No šobrīd mūsu valstī reģistrētajiem 8594 slimniekiem, 2031 ir jaunieši vecumā līdz 18 gadiem, turklāt virēši ar epilepsiju slimo vairāk — 55% gadījumu. Tomēr Latvijas Pretepilepsijas līga uzskata, ka reālais pacientu skaits ir lielāks — vismaz 12 000 cilvēku.

«Jaunākie dati par saslimstību ar epilepsiju Latvijā liecina par to, ka ir uzlabojusies slimnieku uzskaites diagnostika. To veicinājuši arī pieaugoša informācijas izplatība par šo slimību gan starp medikiem, gan sabiedrībā kopumā. Tomēr vēl joprojām ir pacienti, kas slēpj savu slimību. Iemesli — bailes zaudēt darbu, būt izrai-

dītām no sabiedrības, kā arī svarīgi mērķi, piemēram, lai iegūtu autovadītāja apliecību. Taču, epilepsijas slimniekiem ir jāapzinās, ka šāda apzināta slēpšanās var nodarīt ļaunumu ne tikai viņam, bet arī apkārtējiem gadījumā, ja lēkme sākas, sēžot pie automašīnas stūres.» uzskata prof. Egils Vītols, Latvijas Pretepilepsijas līgas prezidents.

Epilepsija ir viena no pasaulē plašāk izplatītākajām neiroloģiskajām slimībām. Attīstītākajās valstīs tā sastopama aptuveni 0,4-0,8% (4-8 cilvēkiem no 1000 iedzīvotājiem) no populācijas. Epilepsijas lēkmes parasti sākas bērnībā (līdz 9 gadu vecumam) vai pēc 60 gadu vecuma. Epilepsijas simptomi var parādīties arī pēc smagām galvas traumām.

Epilepsija pie pareizas medikamentu izvēles ir ārstējama. Līdz ar katru jaunu epilepsijas medikamentu paaudzi palielinās to pacientu skaits, kuru epilepsijas lēkmes gada laikā izzūd vai ievērojami samazinās. Taču, lielākai daļai Latvijas epilepsijas slimnieku šie medikamenti nav pieejami, jo 60% no tiem ir maksātnespējīgi. Kā jau minēts iepriekš, lielākā daļa pacientu ir vecumā līdz 18 gadiem un pēc 60 gadu vecuma.

Šobrīd Latvijas epilepsijas slimnieku asociācija (LESA) ir pabeigusi darbu pie vairākiem projektiem, kas sniegs atbalstu gan pa-

šiem pacientiem, gan viņu radniekiem. Vairāk informācijas par epilepsiju un ar šo slimību saistītiem jautājumiem varēs iegūt ikviens sabiedrības loceklis. Ir izveidota mājas lapa: www.epilepsija.lv. Asociācija ir atklājusi informatīvo tālruni — 7333318, uz kuru zvanot var iegūt visu nepieciešamo informāciju, kā arī informēt LESA par gadījumiem, kad pacientiem tiek atteikts izrakstīt bezmaksas medikamentus. Zvanus uzskaita: pirmdienās no plkst. 17.00 līdz 19.00, kā arī trešdienās un piektdienās no plkst. 9.00 līdz 11.00.

Savukārt, tikko iznākušajā bukletā «Kas jāzina epilepsijas slimniekiem» ir sniegta informācija par slimību, tās izpausmēm, pacientam ieteicamo režīmu u. c., kā arī informācija apkārtējiem — neatliekamā palīdzība lēkmes gadījumā. Buklets ir izveidots kabatas formātā, lai pacients to ērti varētu nēsāt līdzī. Šis buklets ir kā papildinājums «Pacienta personīgajam kalendāram», kas tika izveidots pirms kāda laika.

Tajā, savukārt, tika ietverta šāda informācija: pacienta vārds un uzvārds, ārstējošais ārsts un tā koordinātes, tālrunis, kur zvanīt neatliekamajos gadījumos, kā sniegt pirmo palīdzību. Nozīmīga šī kalendāra daļa ir pats pacienta kalendārs, kur pacients atzīmē dienas, kad pārciestas lēkmes.

Vanda Birzgale, LESA valdes

2000. gadā kopējais epilepsijas pacientu skaits Latvijā — 8594

Pacientu skaits lielākajās pilsētās (kopā ar rajoniem)		
	Pilsēta (kopā ar rajonu)	Skaits
1.	Daugavpils	317
2.	Liepāja	267
3.	Jelgava	272
4.	Ventspils	146
5.	Valmiera	241
6.	Rēzekne	206
7.	Jēkabpils	111
	Kopā	1560
Rīga un Rīgas rajons		
8.	Centra rajons	112
9.	Kurzemes rajons	519
10.	Latgales rajons	723
11.	Vidzemes rajons	705
12.	Zemgales rajons	446
13.	Ziemeļu rajons	378
14.	Rīgas rajons	477
	Kopā	3360

priekšsēdētāja: «Svarīgi, lai pēc iespējas plašāks sabiedrības loks zinātu par šo slimību un būtu informēti, kā rīkoties situācijā, ja kādam ir sākusies epilepsijas lēkme. Bieži vien cilvēki, ieraugot kādu, kuram, piemēram, sabiedriskā vietā ir sākusies lēkme — vai nu nobīstas un pēc iespējas ātrāk steidzas prom vai arī, ja vēlas palīdzēt, tad nezina, kas īsti darāms. Trūkst informācijas par to, kā sniedzama pirmā palīdzība. Taču, epilepsijas slimniekiem tādos brīžos ir ļoti nepieciešams līdzcilvēku atbalsts.»

Ģimenes ārstiem tagad ir iespēja zvanīt uz informatīvajiem tālruniem, kur speciālisti atbildēs uz

jautājumiem, kas saistīti ar epilepsijas ārstēšanu, diagnozi, medikamentu izvēli, nepieciešamās terapijas izvēli u. c. jautājumiem.

Dr.Zaiga Kalniņa, P.Stradiņa klīniskās slimnīcas Neiroloģijas nodaļas vadītāja. Zvanus pieņem darba dienās no plkst. 9.00 līdz 15.00, tālr. 7069419.

Dr.Aleksandrs Kovaldins, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Nervu slimību klīnikas vadītājs. Zvanus pieņem darba dienās no plkst. 9.00 līdz 15.00, tālr. 7622091.

Sīkākai informācijai: prof. Egils Vītols, Latvijas Pretepilepsijas līgas prezidents, tālr. 7536540.

Šonedēļ dzimšanas dienu svin
Aglonas pasta nodaļas pastnieks
Andris Križanovskis.
«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilāru un
pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Nav tava roka piekususi dot,
Un tava sirds nav piekususi starot
Tais rūpēs gaisajās, kas, dienas
darbu darot,
Ap katru lietu vijas nemanot.

**Laikraksts
«Novadnieks» un
pagastu padomes
sirsnīgi sveic jubilārus!**

- AGLONAS pagasts
* 65 gadi Marijai Podskoķijai
* 70 gadi Eleonorai Bicānei
* 75 gadi Emīlijai Daukstei,
Jānim Aļševskim
* 80 gadi Vladislavam Ukinam
AIZKALNES pagasts
* 65 gadi Monikai Dumbrovskai
GALĒNU pagasts
* 60 gadi Ulītai Geduševai
PELĒČU pagasts
* 70 gadi Monikai Ivanovai
PREIĻU pagasts
* 70 gadi Leontīnai Kotānei
ROŽUPES pagasts
* 70 gadi Albertam Cišam
* 75 gadi Veronikai Pelšai
SAUNAS pagasts
* 55 gadi Pēterim Skutelim
SILAJĀNU pagasts
* 45 gadi Anatolijam Žukovam
* 46 gadi Genoefai Kancānei
* 51 gads Varvarai Borisovai
* 58 gadi Arkādijam Jakuševam,
Favstam Bondarevam
* 68 gadi Aleksejam Andrejevam
SĪLUKALNA pagasts
* 80 gadi Genovefai Eriņai
STABULNIEKU pagasts
* 93 gadi Marijai Trūpai
SUTRU pagasts
* 65 gadi Janīnai Rubenei
* 80 gadi Helēnai Vilcānei
TURKU pagasts
* 57 gadi Jānim Smelceram
* 64 gadi Zinaīdai Upeslācei
* 71 gads Paulīnai Čaunānei
* 80 gadi Annai Sīlei
UPMALAS pagasts
* 50 gadi Vladislavam Vilcānam
* 85 gadi Annai Klimkānei
VĀRKAVAS pagasts
* 75 gadi Annai Pūgai
* 87 gadi Frančiskai Surguntei

**Sveicam
pilngadniekus!**

- * Vinetu Opolū Galēnu, Andu
Apeināni, Normundu Vaivodu
Rožkalnu, Aļonu Karnicku Rudzā-
tu pagastā.
Sagatavots pēc pagastu padomju
sniegtajām ziņām

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBA

**A/S «PREIĻU SIERS»
aicina darbā speciālistu atbildīgu par piena iepirkumu un kvalitāti.**

Prasības:
— augstākā vai speciālā izglītība zootehnikā,
veterinārajā vai piena pārstrādes tehnoloģijās,
— organizatora spējas,
— precizitāte un augsta atbildības sajūta.

**CV sūtīt līdz 2001. gada 15. augustam
a/s «Preiļu siers» Daugavpils ielā 75, Preiļos, LV-5301.**

**Dravnieku pamatskola
aicina darbā
ANĢĻU VALODAS SKOLOTĀJU.**
Pieteikties pa tālr. 59240, 59247.

**Preiļu novada dome
izsludina konkursu uz
Preiļu novada bāriņtiesas
priekšsēdētāja amatu.**

Prasības pretendentiem:
✓ vecums virs 25 gadi,
✓ augstākā pedagoģiskā, juridiskā,
medicīniskā, sociālā darbinieka vai
psihologa izglītība.
✓ Vēlama pieredze bāriņtiesu vai
pagasttiesu darbā.

Pieteikumus un CV iesniegt Preiļu novada
domē līdz 2001. gada 20. augustam.

**Augustā par 20% lētāk
var iegādāties slīpētā betona dažādu
krāsu un formas kapu apmales
Līvānos, Zemgales ielā 15.
Mob. tel. 9886737.**

**SAUKAS arodvidusskola
2001./2002. mācību gadam
uzņem audzēkņus šādos arodos:**

- BŪVELEMENTU IZGATAVOŠANA.
- ELEKTROMONTĀŽA UN
ELEKTROMEHĀNIKA.
Mācību ilgums 3 gadi.
- KOKAPSTRĀDES TEHNOĻĢIJA.
- ŠŪTO IZSTRĀDĀJUMU
RAŽOŠANAS TEHNOĻĢIJA UN
IEKĀRTAS.
Mācību ilgums 2 gadi.

Uzņem audzēkņus ar pabeigtu
pamatskolas izglītību. Dokumentus
pieņem katru darba dienu. Skolā
jaiesniedz šādi dokumenti: izglītības
dokuments, medicīniskā izziņa,
izziņa par ģimenes sastāvu,
4 fotokartīņas.

Skolas adrese: Jēkabpils rajons,
Saukas pagasts.
Tel. uzzinām 52 41743.

- Firma pērk un pārdod sertifikātus.
- Sniedz juridiskus pakalpojumus.
- Pieņem pasūtījumus spiedogu, zīmogu un vizītkaršu
izgatavošanai.
- Pieņem pasūtījumus dokumentu noformēšanai
IU, ZS, SIA, paju, kooperatīvo sabiedrību
reģistrēšanai, likvidēšanai, izmaiņām statūtos ar
līdzīgu dokumentu reģistrēšanu Uzņēmumu reģistrā.
Adrese: Preiļos, Raiņa bulvāri 13 (poliklīnika),
3. stāvā, 302. kab. Tālr. 22770, 6559587.

**SIA «Degas» lielveikalā
Preiļos, universālveikalā, 2. stāvā
apģērbiem 20% atlaide,
mēbelēm no Vācijas
līdz 20% atlaide.**

10. un 13. augustā pārdos melnus «BOVANS NERO»
un brūnus «HISEX BRAUN» 4-5 mēn. vecus jaunputnus,
dējējvistas, gailīšus. Iespējama gaiļu apmaiņa. Rau-
daukā 7.00, Aizkalnē 7.10, Pelēcos 7.20, Ārdavā 7.35,
Aglonā 7.50, Jaunaglonā 8.05, Aglonas st. 8.20, Kastīrē
8.30, Gailīšos 8.50, Preiļos 9.05, Riebiņos 9.50, Stabul-
niekos 10.05, Galēnos 10.20, Sīlukalnā 10.35, Polkoronā
10.55, Smelteros 11.05, L. Anspokos 11.15, Priekuljos 11.25,
Rudzātos 11.40, Steķos 11.50, Turkos 12.00, Zundānos
12.10, Jaunsilvās 12.20, Līvānos 12.30, Jersikā 13.00,
Upeniekos 13.10, Starās 13.25, Rožupē 13.35, Vanagos
13.45, Upmalā 14.05, Rimicānos 14.20, Vārkavā 14.35,
Pīliskās 14.50. Tālr. 21270, 1-9186065.

**Aglonas internētģimnāzija
2001./2002. m. g.
uzņem audzēkņus 1.-12. klasē.**

**10. klasē piedāvā trīs virzienu
izglītības programmas
(humanitārā, eksaktā ar
specializāciju datoros, vispārējā).**

**Skolēni no trūcīgām ģimenēm
(Ls 38,23 uz vienu ģimenes
locekli mēnesī) tiek atbrīvoti
no ēdināšanas maksas.**

Skola piedāvā vietu internātā,
medicīnisko aprūpi un iespējas
iegūt kvalitatīvu izglītību.

*Mūsu piedāvātā izglītība ir
vērtība, kuru pārbaudījis laiks!*

**Tālruņi uzzinām: 53 77645,
53 77642, mob. tel. 9109659.**

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

- ◆ 8. augustā piedalīšanās Latgales
Attīstības aģentūras sēdē.
- ◆ 10. augustā ārpuskārtas komitejas
sēdē.
- ◆ 14. augustā piedalīšanās Latgales
attīstības padomes sēdē. Nacionālās attī-
stības plānam izvirzīto projektu apstipr-
nāšana.

**Kinoteātris «Ezerzeme»
Preiļos**

- ◆ 8. augustā pulksten 20.00 fantastiska
piedzīvojumu filma «Mūmija atgriežas».
- ◆ 10., 13. un 16. augustā pulksten
20.00, 12. augustā pulksten 20.00 un
22.00 romantiska piedzīvojumu filma
«Meksikānis».

Upmalas pagasts

- ◆ 10. augustā pulksten 22.00 Upmalas

estrādē diskotēka, didžejs «Lūrix».

Jersikas tautas nams

- ◆ 11. augustā pulksten 22.00 diskotē-
ka «Jautrākais vasaras tusiņš» kopā ar
«Dejotpriekš».

Saunas tautas nams

- ◆ 11. augustā pulksten 21.00 atpūtas
pasākums «Sakoptākā sēta pagastā». Bal-
lē spēlēs «Trīs vīni laivā».

Riebiņu pagasts

- ◆ 11. augustā pulksten 22.00 Pieniņu
klubā balle. Diskotēkā spēlēs grupa «Lab-
vakar».

Rušonas tautas nams

- ◆ 13. augustā pulksten 23.00 diskotēka.
- ◆ 14. augustā pulksten 24.00 nakts
balle, spēlēs grupa «Okey».

Informāciju sagatavoja L. Rancāne

Pārdod

kombainu SK-5-M-1, 1986. g.; 2 rindu kartupeļu
racēju (poļu), 1987. g., pēc remonta. Tālr. 1-56
55302;
rudzu, kviešu klījas. Virs 1 t piegāde. Tālr. 5263480,
9487187;
govu. Tālr. 76267;
zirgu. Tālr. 6576179;
ķēvi (izvēle). Tālr. 9424498.

Perk

lēti Golf II. Tālr. 9497463.

Meklē darbu

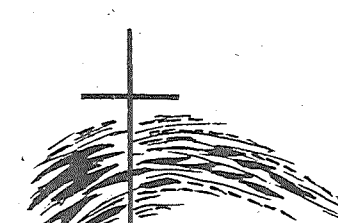
vīrietis, var remontēt mājas un dzīvokļus. Tālr. 22854;
vīrietis, «B» kat. autovadīšanā, ir savs auto. Tālr.
1-6439667.

**Iepērkam mājlopus
galai.**
Tālr. 21956, 24147, 9584184,
54-41779.

**SIA «AIBI» pērk liellopus, zirgus,
jaunlopus, aitas, cūkas.**
+12%, +18%.
Tālr. 4871185, 9478728, 9445135,
4871804.

**Z/s «Vidsētas» iepērk
jaunlopus, liellopus, aitas.**
Samaksa uz vietas.
Tālr. 55645, 55649, 55796, 6563019.

Paldies visiem, kas bija kopā ar
mums, Pēteri Leikuci pēdējā gaitā
pavadot.
Sieva, meita, znots

Viss nepazūd, kad kapu kalnā
Pār tevi vēsas smilšu sauja krīt.
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
Vārkavas pagasta padome izsaka
līdzjūtību Rutai Šarkovskai,
TĒVU mūžībā pavadot.

ANEKSDOTE

Kāds vīrs apciemo deviņdesmitgadīgu
tantuku, kas ir viņa dzīvokļa saimniece:
— Labdien, saimniec!
— Labdien, dēls, ienāc tēju padzert!
— Kamēr tantuks rosās pa virtuvi, vīrs
garlaikodamies nogaršo zemesriekstus,
kas nolikti uz galda: vienu, otru, kamēr
visi riekstiņi apēsti. Ko darīt?
— Atšļūc tantuks ar tēju, vīrs sāk tais-
noties:
— Ai, saimniec, es apēdu visus jūsu
riekstiņus! Piedodiet man, lūdzu, es tūlīt
nopirkšu jaunus...
— Tu liecies mierā, dēls, man neva-
jag pirkt riekstus!
— Nē, es tā nevaru, man neērti. Es
jums tomēr nopirkšu jaunus.
— Zini, dēls, nevajag! Kops man
vairs nav zobu, es tik un tā no tiem
riekstiņiem tikai šokolādi vien varu
nosūkat!